

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam
158. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1933. évi július 15

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, póstautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedés megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon póstataktékák számlák száma 12.174. — **HIRDETESEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Ha Dante élne...

Dante Pokla az ő kilenc bugyrával és kilencvenkilenc kénköves ördögével egy középkori fantázia szent naivitása. Ha a nagy firenzei ma élne, tüzre dobna Istent Színjátékát és elmenne Hitlerországba riportot írni.

Minden napnak megoan a maga egy-két ilyen háromsorosa. Hogy csak a maiakat említsük, nem is mind, csak egyet a sok közül, itt a noticocska, a hogy a német újságírók mondják, a vakok összehangolásáról, egysíntesítéséről, vagy használjuk az eredeti hitleri fogalmat, gleichschaltolásról. Szó szerint csak ennyi: „A német vakok egyesülete módosította alapszabályait. A jövőben nemárja vakok nem lehetnek tagjai az egyesületnek”.

Nos, maestro Alghieri, van-e abban a négyezerhatszázhusz sorban, ön Inferno főcímmel látott el, hasonló? Ön joggal szégyenkezhet ma odafönn a Paradiso egy ösényein és orcája szent pirulásában visszakiánkozik a Purgatorio tisztítótűzbe, hogy újraélessze komor fantáziáját, Ilyet, amióta a világ világ, nem eszt ki poéta, csak a barnainges pokol palóságköltői tudták ezt kigondolni. A zsidó vak nem olyan vak, mint a nem-zsidó, az ő boldogtalansága nem egyenrangú a nemzsidóéval, életének sötét éjszakája százszorta sötétebb kell hogy legyen, mert a haragos teuton isten a vak-ságon kívül őt még azzal is sújtotta, hogy nem német anya gyermeke, hanem egy macsonyrendűbb faj szerencsétlenc.

A láb télován megáll, a kéz lehanyatlak, s a lélek megborad: uristen, ez is lehetséges! Hétszázegynéhány évvel a földéltengésű dantei terzinák világgravitációs után, az Ur születésének ezerkilencszázharmincharmadik és megfeszítettetésének ezerkilencszázadik évében megtörténhet, hogy ember és ember között vagy nem is: vakember és vakember között ilyen különbséget tegyenek egy valaha kultúrországnak mondott európai földarabon! Ha álmodnánk, a rémület fuldadozó ordításával kellene felkiáltanunk, nem, nem, ez nem igaz! A nyomorult világtalan, aki sose láthatta isten arany színű napját, ezüst holdfényét, a csillagok ékköveit s a mezők ezer színét vagy aki látta ezt valaha, de később betegség, szerencsétlenség vagy talán a háború furiája megrabolta élete legdrágább kincsétől, a szemvilágától, az csak akkor érdemli meg embertársai szánakozását, csak akkor lehet tagja a szerencsétlenc szervezetének, csak akkor élvezheti boldogtalansága súlyos kis örömeit s kedvezményeit, ha árja.

Új Dantének kell jönnie, új német költőnek, aki erről a fenekellen emberi gonoszról égbeszélt énekeket, Divina Tragediát ír. A firenzei csak komédiát írt s a pokol, a purgatóriumon át a paradicsom vigaszához vezet. Aki a hitleri országdarab tragédiáját írja meg, az a pokollal végzi s a paradicsommal kezdi. Mert Hitler előtt volt egy korszak Németországban, az érzékeny költők s a nemes gondolkodók sora, mely szentnek és sérthetetlennek tartotta a vakot, a bénát, a sikelet, isten minden szerencsétlencét. Még a beteg is megrokkant állatokat is másként tisztelte az a Németország. Lóispotályok, állatlazaretek, állatpenziók, és állattemetők hirdették leptonnyomon egy magasabbrendű humanitás hazáját. Vége volna ennek az emberiségnek?

Hogy mégsem esünk kétségbe? A gonoszság előb-utóbb elemészti magát. Aki istenkáromlásában már a vakok szerencsétlenségét sem tiszteli, vakon a saját szerencsétlensége felé. Aki poklot hoz a földre, azt előbbutóbb a saját pokla nyeli el.

GÖMBÖS GYULA:

A narancsfa és a németfa nem terem meg Kecskeméten

A magyar miniszterelnök nagy beszéde a felsőházban

Budapest, július 14.

A magyar felsőház csütörtökön délelőtt tartotta meg nyári szabadsága előtti utolsó ülését. Megnyitás után az elnök felhatalmazást kért arra, hogy az olasz szenátust Balbo sikeres repülése alkalmából üdvözlje. A javaslatot elfogadták. Utána csak egy felszólalás volt a kormányzói jogkör kiterjesztéséről szóló törvényjavaslathoz. A szavazás előtt Gömbös miniszterelnök tartott nagy beszédet. A miniszterelnök kijelentette, hogy

Magyarországon csak olyan politikai és társadalmi rendszer jöhet számításba, amely az ország lelki talajának megfelel. A narancsfa és a német fa nem teremnek meg Kecskeméten, fölösleges és veszedelmes volna tehát kísérletezni velük. Pusztaszer óta az ország az öncélúság jegyében haladt előre. Ezt az utat kell követni ezután is.

Azután bejelentette, hogy az őszi törvényhozási szezonban beteljesíti a titkos választójogról szóló tör-

vényjavaslatot.

A kormánynak azonban vigyáznia kell arra is, hogy ez a választójog ne legyen sötétbeugrás. A mai polgári társadalom romlott és hasznavehetetlen. Az egymás mellett álló rétegek vakon marják egymást s nem veszik észre, hogy „a harmadik örül”.

A miniszterelnök nagy beszéde után a felsőház is egyhangulag szavazta meg a kormányzói jogkör kiterjesztéséről szóló javaslatot.

A Dardanella-Locarno előtt

Páris össze akarja hozni Olaszországot a kisántánttal

Az orosz télhivatalos is igazolja, hogy készül az olasz megnehtámadási szerződés

A délkeleti Locarno Oroszországból, Törökországból, Romániából és Bulgáriából állana

Páris, július 14.

A párisi Soir jelentése szerint a négyhatalmi paktumot július végén most már valóban aláírják.

A lap szerint az aláírás előtt Franciaországnak még rendezni kell az olasz-francia függő kérdéseket s rendeznie kell Olaszországnak a kisántánthoz való viszonyát is.

Ez az oka annak, hogy Benes rövidesen Rómába utazik. A francia diplomácia Benes római útját éppen most készíti elő. Ha Benes eredménnyel tárgyal Rómában, ugy azonnal Rómába utazik Daladier francia miniszterelnök is.

Daladier római látogatása azt jelentené, hogy Olaszország és Franciaország között minden ellenségeskedés megszűnt.

Másfelől pedig — az olasz szempont látószögéből nézve pedig azt, hogy Olaszország e látogatás fogadásával kifejezésre juttatja, hogy lemond német-magyar-török-bolgár-albán-görög orientációjáról és elkötelezi magát a francia külpolitikai irányvezetés mellett.

MacDonald már hetek óta sürgeti a négyhatalmi egyezmény aláírását, de Franciaország nem siet az aláírással.

Franciaországnak előbb ezeket a függő kérdéseket el kell intézni.

MacDonaldon át Németország is sürgeti

az egyezmény mielőbbi aláírását és tiltólag azt az ajánlatot tette, hogy fegyverkezési követeléseinek egyrészéről is lemond, ha a négyhatalmi soren kívül aláírják.

Ez a német ajánlat nagyon érthető.

Németország tisztán látja, hogy a négy-

hatalmi aláírásának befejezett ténye előtt Franciaország a keleti paktum mellé akarja állítani Olaszországot is. Ezt a nagyszerű francia sakkhuzást szeretné megakadályozni Németország és ezért áll elő ilyen kecssegető ajánlatokkal, mint amilyen az, hogy fegyverkezési követeléseinek egyrészéről lemond.

Az olaszok és a keleti paktum

A Corriere della Sera ma Gömbös látogatásával foglalkozik és megállapítja, hogy a két kormányfő találkozása alkalmasint új korszakot nyit meg. A lap szerint ezek után arra volna szükség, hogy a két állam, Ausztria és Magyarország, a kisántánt és a keleti szerződés-hálózathoz kérdésében is állást foglaljon. Erre — mondja a vezető olasz lap — azért volna szükség, mert különben a két állam magatartását illetőleg félreértések keletkezhetnének.

Érdekesen és nagyot fordult a politika: ma már az olasz és természetesen kormányugalmazta újságírók is a keleti szövetségi szerződés érdekében korteskednek.

Ma egyébként megszólaltak az orosz félhivatalosok is és rendre igazolják mind azokat a híreket, amelyek az olasz-orosz megnehtámadási szerződésről szólnak. Az orosz félhivatalosok kijelentik, hogy ez a szerződés nagyban hozzájárul majd

Európa békéjének biztosításához és rendkívül jelentős már csak azért is, mert két ennyire ellentétes strukturájú állam között jön létre.

Az olasz félhivatalos sem tesz célzást arra, hogy erre a szerződésre azért van szükség, hogy Németország és annak politikája teljesen elszigeteltessék.

A DARDANELLA-LOCARNO

A Daily Telegraph egyébként ezzel kapcsolatban azt jelenti, hogy a török külügyminiszter párisi látogatása után sorra látogatja Európa nagyobb fővárosait. Utja során össze akarja kövacsolni a Dardanella-Locarnot.

Törökország elképzelése szerint ebbe a szövetségbe bekapcsolódnék Oroszország, Románia és Bulgária. Ha ez a szövetség készen áll, minden valószínűség szerint kapcsolódnék ahhoz Olaszország és Görögország is.

Mennyi munkanélküli intellektuel van Romániában

Bukarest, július 14.

Stavri Cunesco mérnök, a munkaügyi minisztérium egyik vezérigazgatója, nemrégiben kiadta a romániai munkanélküliek statisztikáját. Ez a félhivatalosnak tekinthető statisztika csak a kézimunkások soraiban mutatkozó munkanélküliség adatait dolgozta fel, s teljesen elmulasztja azokat az adatokat, amelyek arra világítanak rá, hogy az intellektuális pályáknak is mennyi számított munkanélkülije van.

Ezt a munkát végezte el most Gh. Banu dr., a „Higiena socială” című lap szerkesztője, a munkaügyi minisztérium volt vezértitkára.

Gh. Banu dr. adatai talán nem félhivatalosak, de mindenesetre megbízhatóbbak, mint a munkaügyi minisztérium hivatalos adatai, mert közismert dolog az, hogy a minisztérium csökkenőre juttatja az ország munkanélküli statisztikáját, talán azért, hogy nagyobb bizalmat keltsen Románia iránt a külföldi tőkeek között.

Gh. Banu dr. statisztikája a következő főbb adatokat tartalmazza: az elemi iskolai tanítói karnak 11 ezer 931, a középiskolai tanítói karnak 8 ezer munkanélkülije van. Az ország különböző színészegyesületei 546 alkalmazást kereső drámai színészt tartanak nyilván. A munkanélküli ügyvédek száma 1500, az orvosoké 3 ezer, a gyógyszerészeké 4 ezer 500. A munkanélküli kereskedelmi alkalmazottak és köztisztviselők számát nem sikerült megállapítani. Az azonban nyilvánvaló, hogy éppen itt van a legnagyobb munkanélküliség, részben a kereskedelmi vállalatok megszűnése, vagy leépítése folytán, részben pedig az állami adminisztráció takarékoskodása miatt. És a felsoroltakon kívül mennyi olyan intellektuális pálya van még, amelynél a munkanélküliek száma állandóan nő, nyilvántartásuk azonban lehetetlen a megfelelő egyesületek hiánya miatt.

Gh. Banu dr. a felsorolt adatokhoz számítva a 54 ezer főnyi egyetemi hallgatószámot is, hiszen nem kétséges, hogy ez a hatalmas tömeg képtelen lesz majd elhelyezkedéshez jutni, vagy pedig jelenleg még munkában levő embereket taszítja ki majd a keresetből. És nem szabad megfeledkezni az ebben az évben érettségizett 5 ezer fiatalemberről sem. Ezeknek az a része, amely nem megy egyetemre, ebben a pillanatban már munkanélkülinek számít.

Minden adatot egybevetve, Gh. Banu arra a megállapításra jut, hogy az intellektuális munkanélküliek száma meghaladja a 100 ezret, ami azt jelenti, hogy az intellektuális kenyerkeresetnél a munkanélküliség sokkal nagyobb aránylagosan, mint az ipari, vagy másfajta kétkézi munkásságnál.

Repülőgéppel akarták elrabolni a portugál miniszterelnököt

Leleplezték a portugáliai forradalmi előkészületeket

Lisszabon, július 14.

A rendőrség nagyarányú forradalmi előkészületeket leleplezett le.

A forradalmárok a szocialistapárt megbízásból jártak volna el és az volt a tervük, hogy magukhoz ragadják a ha-

talmat.

A nyomozás során egyes letartóztatott forradalmárok azt vallották, hogy repülőgéppel el akarták rabolni a miniszterelnököt és az volt a tervük, hogy Hátsó-Indiába deportálják.

Fizetése képtelen lett Rudolf Mosse,

a legnagyobb német újságvállalat

Berlin, július 14.

A Pesti Napló arról értesül, hogy a Rudolf Mosse berlini cég fizetése képtelenséget jelentett.

A Rudolf Mosse egyike Németország legnagyobb sajtóvállalatainak. 37 napilap jelent meg kiadásában. A Mosse az új rezsim Gleichschaltolta és így ezek a demokratikus és radikális lapok — az élükön a Berliner Tageblatt — kénytelenek voltak az új nemzetiszocialista politika organumai lenni. Talán itt kell

az okát keresni annak, hogy ez a mammut vállalat — ha igaz a Pesti Napló jelentése — fizetése képtelen lett.

Ugyanide tartozik a német hivatalos jelentés is, amely szerint

az új rezsim eddig összesen 291 sajtóterméket tiltott ki Németország területéről.

A kitiltott lapok közül 74 csehszlovákiai és 45 ausztriai. A rangsorozatban a harmadik helyen a francia lapok állnak.

„Hárem-nadrág” lesz a divat: erre esküszik Poiret, a divatkirály

Beszélgetés a bázei gyorsvonaton a világválságról a dolgozó és sportoló nő divatjáról és a nadrág-kérdésről

Bécs, július 14.

Pocakos bácsi a bécs-bázei gyorsvonaton. Nem fiatal már, de még nem is öreg. Arca kerek, kis bajusz, kis szakáll, — ruhája bő, lompos. Kisérletében két gyönyörű arcú és alakú hölgy. A férfi arca ismerős.

Ő az, — Paul Poiret, a divatkirály.

Nem tegnap volt de úgy emlékszem, mintha tegnap lett volna, mikor a párisi Pleyel-palotában bescsöngtettem Paul Poiret-hez. Japánselymes, aranybrokádés, velenceitükrös divatszalon helyett egy nippes, porcellánfigurás festő-atelierben fogadott a divatkirály. Festett. Először nőket, aztán a lefestett nőkre — ruhákat. Főként szinpad ruhákat. Bálruhákat. Ezüstcsillagos karneváli ruhákat.

Vászonra festette a divatot.

Mert Poiret azzal lett világhíressé, hogy — festett. Nem mondta el a szabászoknak, nem finom nőknek tartott előadást, nem ceruzával rajzolta le új kreációit, hanem festett, vászonra, hosszú, ember-nagyságú vászondarabokra festette le az új női divatot szülő gondolatait.

EGY KARRIER

Mikor arra kértem, mindjón valamit karrierjéről, így felelt:

— Semmi az egész. Szegény voltam én is. Csak az anyámnak volt pénze. És az anyám pénzén az Opera mögött megvettem egy kis divatszalon. Új tapéta került a falra, új színek a kirakatba. És komponáltam az új ruhákat — a babáknak. A kirakatbabák számára. Ha tavasz

volt, virágzó fát hozattam be Fontainebleauból. Ha a tél közelgett, a kirakaton parkettjára egész nap hullott a papíros darabokból és vattából készített műbú. Majdnem 50.000 frankot evett meg az a kirkat az anyám pénzéből. De az emberek felfigyelték rá. És a párisi nők észrevették a babáimat. A babákon pedig a Poiret-ruhakreációt.

— És három hónap sem telt bele, megismert Páris, egy hónap múlva pedig — világ.

Kész volt a karrier és a karrierrel megjött a pénz, gazdag ember lettem! Most nem megy már neki sem olyan jól. De azért most is fest. Még ma is ő a divatkirály! Utazik. Sokat utazik. Járja a „párisi szalonokat” a nagy európai metropolisokban. És ha kell, a kísértetben levő két gyönyörű nő bemutatja a szalonokban az új Poiret-kreációkat. Most is Délről jött. Bejárta a Riviérát és a klasz fürdőket. Két napig itt volt az egykori császárvárosban s a bázei gyorsvonattal meg vissza francia földre.

A NŐ ÉS A VILÁGVÁLSÁG

— Divat? Volt, van és lesz — mondja, mikor beszélgetni kezdünk. — Igen, krízis, világválság is van. No, de mondja mi köze a divatnak a világválsághoz, krízisekhez? A nő öltözködni akar, szépen feltűnően, ujszerűen. És a nő akarata egy kis világválság nem zavarhatja meg.

— Nézz meg London, nézz meg Páris, pedig van nekik gondjuk éppen elég s mégis a divatparádék egymást érik. Más ruha kell a Royal Academy nyári kiállítására, más a chelbeni virágkiállításra, más az ascoti versenypályára, más, mikor Oxford és Cambridge cricketet játszik, más Wimbledonba, más a Henley-regattához, más a piknikek alkalmával és közben gardenparty, bál, estélyek, itt a szezon, a világválságok mondaine élet meg nem törhetik. Szóval Londonban, Párisban ruha kell a nőknek!

SPORT ÉS A DOLGOZÓ NŐ

Poiret mester elismeri, hogy a divat körül is nagyot fordult azért a világ. A divatszalonoknak két új faktorral kell számolniuk. Az egyiket így hívják: sport, a másiknak meg „a dolgozó nő” a neve. Régebben is akadtak leányok, asszonyok akik robotoltak és dolgoztak, de azért szerelmesei voltak a divatnak is. Azonban nem csinálták, nem dirigálták a divatot. Ellenkezve — lestelek a „dámákat”, a napsugárban korzózó gandtalan nőket és ellopták tőlük, lekopirozták róluk a divatot.

Ma másképp van. A világháború új periódust nyitott meg a dolgozó nők előtt. Ma nem „dámának”, hanem „dolgozó nő”-nek kell a divat. Ma a dámák kopidolgozó nőnek adhasák ki magukat. rozzák le a dolgozó nők divatját, hogy

miatt nem tudnak hazamenni s a sétatéren lefeküsznek. olyan jókor ne keltsék fel.

Ezen a komisszár jót nevetett s még kezet fogott velem, hogy menjek. S ha már ő úgy barátkozott velem, én is parólat adtam az óriás rendőrnek, aki ezt nemcsak szívesen vette, hanem még így szólt:

— Remélem, Isten éltesse a kutyát.

— Bár éltesse, ha már így jövedelmez — mondtam és eljöttem.

Jöttömbe megálltam a fogság ajtaja előtt és bekialtottam:

— Adjon Isten jót, Kerekes ur!

— Mit csináltak veled? — szólt vissza.

Nekem az álombéli vénember jutott eszembe.

— Növesztették a szakállamat — mondtam.

Künn az utcán gondolkodtam egy kicsit, hogy a hajnali csata színhelyére menjek-e Bolha után, vagy pedig a hitközségi ház felé siessek. Ismervén a magam természetét s igen a kutyáét is, az utóbbit választottam. A fejlemények azt mondták, hogy nem volt rossz a sugalmazás, mert amikor beléptem otthon a kapun, az első, aki engemet fogadott, Bolha volt.

Ugy futott három lábon felém, hogy csak a negyediket lehetett látni, amely véresen siratta az ötszáz lejt. Boldogságomban könny lepte bé a szememet s hálát adtam a rendőri gyarlóságnak, amely csak a lábát találta el. S mihelyt eme nagy találkozás után egyébre is jutott egy kicsi idő, mingyárt észrevettem hogy a konyha ajtaja nyitva van. Ez pedig újabb örömet jelentett, vagyis azt, hogy az otthon nem bomlott fel. Könnyű volt azonban arra emlékezni, hogy Garnada urtól nem valami nagy dicsőségben váltam el a vonaton, éppen ezért a mostani megjelenés nagy bátorságot igényelt. S igen ügyességet is. Azt az egyet hitosan tudtam, hogy a közös baj legnagyobb terhét magamra kell hazdunom, ha ebben a házban valami jót még akarok. S

akkor egyszerre Kerekes ur jutott eszembe, aki az efféle politikában igen nagy jártasságot tanusított. Itt volt tehát az ideje, hogy tanuljak Kerekes urtól s a verekedő iparoslegényeknek én se tegyem le az esküt, hanem ellenkezőleg, martiromságot mutassak. Ehhez egyrészt az óriás rendőr is élékesített volt, mert a pofonütéssel az egyik arcámat megdagasztotta; másrészt pedig én is segített magamon, vagyis az ingem nyakát behasítottam, a hajamat összehoroltam s a ruhát sem kíméltem.

Emigy felkészülve megindultam aztán a konyha felé. Szerencsétlenül vánszorogtam s még annyi erőm sem volt, hogy köszönjek. Pedig már a küszöbről megláttam Blankát, aki szép kimenő ruhában ott állt a kályha mellett, mintha főzött volna valamit. Csak akkor vett engemet észre, amikor már bent voltam a konyhában. Az első pillantásban felém szűrt a szemével, de a másodikban már szánalommal és tátott szájjal nézett. Én lerokkoltam egy székre és így szóltam:

— No Ábel, most meghalatsz... Meghalatsz, mert ismét látták a te szeméid Blankát. És látták a hitközségi házban.

Blanka odajött hozzám, megfogta a fejemet és lekuporodott, hogy láthassa az arcomot.

— Mi baj van, te szerencsétlen?! — kérdezte.

Én a vállára ejtettem a fejemet és csódeszen azt mondtam:

— Most már nincsen semmi...

— Hát honnan jössz?

— Én onnét messziről, a vasut oldalából, ahova ledobtak engemet a vonatból.

— Hát kik dobtak le téged?

— Engem azok az iparos legények, akik a doktor urat is kézhezvették.

Erre Blanka nem szólt, hanem levette a kalapot a fejemről, a hajamat megigazitotta, az arcomat a megnevezte jobban, majd szánakozással jegyezte meg:

— Szegény gyerek, hogy elhagyta a formáját!...

Ábel a Társadalomban

Egyideig csend volt, aztán a rangos felállt és megfenyegetett engem:

— Vigyázz, nehogy a szent elmaradjon mert akkor letöröm a derekadot!

Aztán behívta az óriás rendőrt, véle egy sarokból elévettette a hátizsákomot, ami nála maradt volt, azt a kezembe adatta és azt mondta:

— Most pakolj szépen haza s mond meg Blankának, hogy Tatár komisszár tisztelteti s a táskát a foghúzó szerszámokkal ő fogja elvinni ma este. Te pedig jegyezd meg, hogy a törvény értelmében személyazonossági bizonyítványt kell az embernek magánál hordani, s még avval sem szabad a sétatéren aludni.

Abban a percben, ahogy én ezt hallottam tőle, nekem is eszembe jutott a leltár és így szóltam:

— A törvény eleget tud.

— Akármennyit tud, azt bé kell tartani.

— Kinek?

— Mindenkinek!

— Hát akkor abban az állami szobában, ahova engemet bézártak volt, miért nincsen leltár?

A komisszár csodálkozva nézett rám.

— Te mit beszélsz? — mondtam.

— Én azt beszélem, hogy engemet nem a tudatlanságom miatt zártak bé.

Erre mégjobban méregetni kezdett a szemével s nézte a rendőrt is, hogy ne üttessen-e mégegyszer pofon. Végre mégis más módot választott a tanításra és rám kiáltott:

— Mi van a zsebedben?

Kotorászni kezdtem s hát az ezer lej sem veszett el. S hirtelenjében, amíg hálát adtam az Istennek, hogy az érdekes embernél letétette velem a másik tíz

darab ezrest, eszembe jutott egy mentő gondolat is.

— Jó, hogy a zsebeimet kérdezé, — mondtam — mert itt van egy ezres s éppen kéni akartam magát, hogy váltssa fel nekem.

— Hát azt mért akarod felváltani? — kérdezte a komisszár.

— Én azért, mert sok ügyes ember van ebben az országban, de amióta én hazulról eljöttem, olyan ügyest mégsem találtam, aki az egészet megérdemelné.

A komisszár elmosolyogta magát s hát csakugyan váltja a pénzt. Felit százashoz adta s a másik felit egy darabban. S mikor ezt a sok pénzt az óriás rendőr meglátta, akkor neki is megjött a szava s a komisszárnak mondott valamit románul, az pedig hozzám így szólt:

— Ha az orvosi költséget ennek a rendőrnek a kutyaharapásért megfizetted, akkor a további eljárástól eláll.

— Hát az mennyi? — kérdeztem.

— Több, de ötszázzal megelégszik.

Erre odaadtam neki négy darab százast, de ő megolvasta és így szólt:

— Itt van csak négy.

— S az a pof az ötödik, azt annyiban számítom — mondtam.

A rendőr úgy nézett rám, mintha mondtam volna valamit, aztán hirtelen odaállt elé és azt mondta:

— Inkább üssed vissza s még egy százast nekem adjál.

Olyan jámbor volt most, hogy megsajnáltam a gyermekei is lehettek.

— No, itt van a száz lej, — mondtam — s a pof is essék a köz javára.

— Hogy-hogy a köz javára? — kérdezte a komisszár.

— Ugy, hogy azokat, akik kapuzárás

Tomboló öröm Olaszországban

Balbo repülőraja amerikai földre érkezett

„Teljesítettem kötelességemet” — táviratozta a légügyi miniszter Mussolininek

Cartwright, július 14.

A olasz repülőraj, amely szerdán hajnalban elindult Izland fővárosából, Rejkjavíkból, este 6 óra 26 perckor a Labrador felszigeten levő Cartwrightba érkezett. A pilótákat, akik az 1500 mérföldes légi utat haj nélkül tették meg, a megérkezésük hírére összeverődött embertömeg harsány üdvözléssel fogadta. A tömeg lelkesedése javarészt Balbo légügyi miniszternek, mint az első tengerentúli raj-

repülés vezetőjének és megszervezőjének szolgált.

Ujabb jelentések szerint a repülőraj utja nagyon veszedelmes volt. A tengeren jéghegyek bukkantak fel, hideg szél süvöltött és heves zápor hullott. A tájékozódási lehetőséget a sűrű köd is nagyban csökkentette. A gépek azért így is 218 kilométeres óránkénti sebességgel száguldoztak előre.

Balbo egyébként fogadtatása után az

alábbi táviratot küldte Mussolininek:

„Baj nélkül leszálltunk. Teljesítettem kötelességemet!”

Az a hír, hogy a pilóták útjuk legveszedelmesebb szakaszán szerencsésen túlestek, egész Olaszországban általános örömet és lelkesedést keltett. Valamennyi városban megszólaltak a harangok és a gárak szírelnél az utcákon ismeretlen emberek borultak örömjongással egymás nyakába.

Megdöbbszent orvosi botrány Mezősármáson

Orvosi bizonylat arról, hogy a másik orvos visszaélt a beteg páciens helyzetével

Kolozsvár, július 14

Mezősármás környékének nagy orvosi botránya van.

Kovács Júlia 16 éves sármási leány az ottani szolgabíróaságon szolgált. Mintegy 10 nappal ezelőtt valami nehéz tárgyat emelt meg, aminek következtében veszedelmes vérzést kapott. Szülei elvitték az ottani járóorvoshoz, aki megállapította, hogy a leánynak abortusa volt az emelés következtében s azért vérzik olyan erősen. A szülők tudomásul vették volna ezt az orvosi megállapítást, ha a leány nem tiltakozott volna kétségbeesetten a gyanúsítás ellen s nem panaszol-

kodott volna a járóorvosra, aki — állítása szerint — erőszakoskodott vele. Végre is a szülők elvitték a leányt a mocsikórházba, ahol Patrascanu dr. azt a meglepő megállapítást tette, hogy

a leány csak a megelőző orvosi vizsgálatnál vesztette el ártatlanságát.

A szülők ennek az orvosi megállapításnak, valamint Patrascanu dr. bizonyítványa alapján feljelentést tettek a kolozsvári ügyészségen a sármási járóorvos ellen, akinek a nevét az ügyészség egyelőre még nem adja ki a nyilvánosságnak.

Robbanás a medgyesi gázterületen

A feltörő gáz hatalmas föld- és kőömléseket dobott a levegőbe

Bukarest, július 14

Medgyesről Bukarestbe érkezett jelentés szerint az ottani gázvidéken hatalmas és nagyon veszedelmes természetű robbanás történt. A jelentés úgy tudja, hogy Kis- és Nagykapus községek között a Gazmetan társaság ötös számú szondája robbant fel, helyesebben az ötös számú szondához szülő fővezeték a szondától mintegy 500 méternyi távolságban.

Egy másik jelentés szerint azon a területen, ahol most a robbanás történt, eddig is voltak kisebb kráterek, amelyek a gáz mérsékelt mennyiségben a szabadba jutott. Most aztán, valószínűleg földcsuszamlás következtében a feltörő gáz nyomása 100 atmoszférára emelkedett, ami eddig Erdélyben példátlan volt s

mintegy hatszáz méteres körzetben

hatalmas krátert teremtve, iszonyú föld- és kőömléseket dobott fel.

A jelentés szerint a feltörő gáz ereje 200 kilogrammos kődarabokat is messze feldobott a levegőbe.

A közeli községek és az egész vidék nagy szerencséjére a feltörő gáz eddig még nem kapott tüzet s így közvetlen veszedelem nincs. A tűzveszély azonban igen nagy s így a hatóságok minden óvatosságot megtettek a nagyobb katasztrófa elkerülésére. A közeli falvak lakosságát eltiltották a gáztól elborított vidék közeléből, a Gáztársaság és Medgyes városa pedig kiküldötték tűzoltóságait a helyszínre, hogy állandó készenlétet tartsanak. A társaság szakértői most a módokat keresik a hatalmas kráter betömésére, illetve a gázáramlás elfojtására.

A dunai buza-blokk nem egyezik, mert kevesli a kontingenst

A Jegybankok összeműködésének kérdésében sem tud megegyezni London

London július 14

A B. L. tegnapi számában jelentette, hogy a dunai buza-blokk államai, Románia, Magyarország, Bulgária és Jugoszlávia nem fogadják el azt az egyezményt, amelyet a tengerentúli államok, Amerika, Argentina, Kanada és Ausztrália kötöttek és amely a vetésterületek csökkentését mondotta ki.

A dunai buza-államok — így szólott a tegnapi jelentés — közös eladási szervezeten alapodtak meg és megállapodtak azokban a harci eszközökben is, amelyekkel a tengerentúli államokkal szemben fellépnek.

Ennek a szűkszavú jelentésnek kiegészítője az az újabb hír, amely szerint a dunai-blokk megegyezett az általa exportált mennyiségben is és annak arányában. Ezt a megegyezést azonban a tengerentúli államok nem fogadták el. A tengerentúli buza-államok szerint a dunai buza-blokk feltételei elfogadhatatlannak, mert ezek az európai államok mintegy nyolcmillió bushellal nagyobb kivitteli kontingenst követelnek, mint amennyit a tengerentúli államok el tudnak fogadni.

E pótló jelentésből tehát világosan kiténik, hogy a megegyezés azért nem si-

került eddig, mert a felosztandó kontingenst nem tudtak a tengerentúli és a dunai államok megegyezni és nem azért, mert a dunai-blokknak a vetés-terület csökkentésével szemben anyagi vagy erkölcsi skrupulusai lennének.

A dunai blokk számszerű követeléseit a jövő hét keddjén akarják csak nyilvánosságra hozni.

A nagy ellentét ellenére is — ezt egy budapesti jelentés mondja — a magyar delegáció mégis azt reméli, hogy kölcsönös engedményekkel a szembenálló felek mégis csak megegyeznek. Ez a magyar nyilatkozat úgy is értelmezhető, hogy a dunai blokk a tengerentúliakkal szemben még nem mondotta ki az utolsó szót és hajlandó annak a többlet kontingensnek egyrészeről, amelyet még követel, lemondani.

A londoni konferencia ma hozzákezdett ahhoz is, hogy a Jegybankok összeműködésének kérdését megbeszélje. Egyszerre kezdette meg a kérdés tárgyalását a technikai, pénzügyi és gazdasági szakbizottság. A tárgyalás egyik bizottságban sem végződött eredménnyel. Mindegyik bizottságban a megegyezést Amerika hiúsította meg, amely azt a felfogását hangsúlyozta, hogy ebben a kérdésben a megállapodás még nem időszerű.

Szigoruan alkalmazni fogják a spekulatörvényt

Bukarest, július 14.

A Tempo értesülése szerint a kormány komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy szigoruan alkalmazni fogja a spekulatörvényt, mert az utóbbi hetek alatt az ország egész területén indokolatlanul emelkedni kezdtek az árak, a fürdőhelyeken pedig egyenesen elképesztő drágaság uralkodik.

A közeli napokban szigorú utasításokat adnak ki az árak ellenőrzésére s amennyiben ez nem lesz elégséges, úgy alkalmazni kezdik a spekulatörvény megfelelő rendelkezéseit.

21 millió rendkívüli hitel a dobrudzsai földmérésekre

Bukarest, július 14.

A legutóbbi minisztertanács felhatalmazást adott a földművelésügyi minisztériumnak, hogy nyolcmilliónyi rendkívüli hitelt vehessen föl a cadrlateri román telepések felségélyezésére. Ugyanez a minisztertanács 21 millió rendkívüli hitelt engedélyezett a földművelésügyi minisztériumnak, arra a célra is, hogy a dobrudzsai földmérési munkálatokat tovább folytassák.

A kisantantállamok háborus felkelői Romániában

Bukarest, július 14.

A kisantant államok volt fölkelő önkénteseinek (volontárok) augusztus 15-én kezdődik meg a kongresszusa. Az első napot a Jugoszláviából és Csehszlovákiából is nagyszámúban Romániába seregülő „volontárok” Kolozsváron töltik, az erdélyi román önkéntesek központi helyén. Azután Szinajába utaznak a kongresszus résztvevői, majd Konstancába és végül Medjidiába, ahol nagyobb ünnepség keretében fogják megkoszorúzni az eseti szerb önkéntesek emlékművét.

És ott van a sport! A sport külön dívatkreációkat követel. A turisztika, a tennisz, a lovaglás, a golf, a strandolás. Ma nem arról írnak, hogy a börze király felesége, vagy a körülrajongott prima-donna milyen kihajtokát viselt és egyáltalán viselt-e kihajtokát, hanem a világsajtó pillanatok alatt kürtöli szót, ha a híres spányol szeniorita harisnya nélkül, csupasz lábakkal, gombos, vagy gombolat csupasz lábakkal, gombos, vagy gomba-tan ruhában jelent meg a vimbledoni ten-nisz pályán.

JÖN A NADRAGDIVAT

Poiret mester tehát a dolgozó és a sportoló nők számára festi legújabb vásznait.

— Nézzé, a női nadrággal is így van! A női nadrágdivat már nem lehet agyon-útni. Új dolog, hogy a nők kezdenek nadrágban járni? Ördögöt. Pontosan 25 évvel ezelőtt hoztam ki az első nadrágruhás kreációkat. Emlékszik a „jupe d'almée” modelljeimre? De hát akkor még nem a „dolgozó nők”, hanem a — „dámák” dirigáltak. És a nadrágszoknyára 25 évvel ezelőtt dühösek voltak maguk a nők is.

— Ma a dolgozó nő hovatovább rájön, hogy a szoknya zavarja a munkájában. Sőt a szoknya a gyárban — egyenesen kellemetlen, veszedelmes. A nőnek nadrág kell.

— És a nők kilencven százaléka ma már nadrágos pyjamát használ. Ez a nadrágviselés ugyan még négy fal között van. De ott vannak a női strandruhák, a strandnadrág! És van már nadrágban tenniszező nő. A lovasversenyeken pedig egyszerűen ösdi dologgá lett, ha egy nő szoknyában ül meg a lovat. Látott operettet, ahol az egyik vagy másik primadonna legalább öt percen át nadrágban ne szerepelne?

Poiret kis könyvet mutat meg, fényképek sorakoznak benne a festményeiről. Mind nadrágos ruha. Ha igaz a lesz a dívatkirálynak, akkor — ha holnap nem is, de holnapután már minden nő nadrágban fog járni az utcán! Az öregék is. Ahogy ma már az öreg hölgek is bubifrizurát hordanak.

„DE CSAK A HÁREM-NADRÁG

De... És álljunk meg ennél a „de” — egy pillanatra. A nőnek nem kell a — férfinadrág. Erre esküszik Paul Poiret. Ugynevezett hárem-nadrág lesz a női dívat.

— Kicsit zavarban vagyok — mondom a hárem-nadrág hallatára mert még nem jártam háremben. — Milyen nadrág ez? Olyan harmonikás, mint a holland halászkék, vagy bőre szabott, mint a hortobágyi csikósé?

— Mindegy az, hogy harmonikás, vagy lengedezve bő, a fontos, hogy ne lehessen a női nadrágviselést uniformizálni. Ezerféle női nadrág-kreáció jön majd a dívatba. Mindegyik nő olyan formájú nadrágot hord majd, amilyen legjobban áll neki.

Egy szöke fej a kupé ablakából bekopog Poiretre. Beszélgetésünk véget ér.

Kelemen Ernő

Herriot Bukarestben

Bukarest, július 14.

Minden valószínűség szerint ezzel a tervvel áll kapcsolatban az a párisi hír is, amelyet a Pester Lloyd jelent és amely szerint Herriot a francia kormány megbízásából a legrövidebb időn belül Bukarestbe érkezik.

Az utazás célját a francia lapok nem közlik, de minden valószínűség szerint ez az út a keleti paktummal és a Dardanel-ka-Locarnoval áll összefüggésben.

Stefanescu igazgatónő tábornoki fedezettel harcol Nagyvárad városi tanácsa ellen

Nagyvárad, július 14.

A nagyvárad városi állandó választmány legutóbbi ülésén a városi árvaház elhelyezésének kérdése is szóba került. Az alpolgármesterek helyszíni szemlét tartottak a városi árvaház jelenlegi helyiségében s megállapították, hogy a helyzet türethetetlen.

Az árvaház régebbi helyiségeit diákokthoz céljaira foglalták le, míg a Szilágyi Dezső-utcai helyiségbe Stefanescu igazgatónő tanítóképzőjének az internátusát helyezték el. Stefanescuné a város többi részében hasztalanul próbálta kilakoltatni, sőt Negulescu tábornok, az iskolabizottság elnöke, a napokban magánlakásért címén bünyvádi feljelentést tett az ügyészségen a város vezetősége ellen.

A városi tanács most elhatározta, hogy ki-méletlenül érvényt szerez a kilakoltatási határozatnak.

TOMCSA SÁNDOR:

Én mit vinnék a bárkába?

ELSŐ KÜZLEMÉNY

Mikor eme újvilág-alapítási tanulmányomhoz hozzáfogtam, reménytelenül zuhogott az eső. Mikor pontot tettem utána, sütött a nap. A természetnek ez a két megnyilatkozása összesen egy ilyen pech. Itt ülök egy halom kézirat mellett, mely a vízőönt tárgyalja és nincs egy tenyérnyi felhő az égen.

Már kell írjak valamit a gazdasági krízisről, hátha?...

Kedzetben szomorú voltam, később rájöttem, hogy a vízőönt mindig aktuális, mert egy vízőöntnél az eső csak eszköz, az ok az — amint ezt a gyakorlat mutatja — hogy bünösök vagyunk. A jószág Napjának felsütésére pedig egyelőre hiába várunk. A bünök zuhogó záporában élünk. Cikksorozatunk aktuálisabb, mint valaha. Minden okunk meg van arra, hogy ne álltassuk magunkat. El fog jönni az az idő, illetve az a víz, melyből még a gabona árspekuláció legmagasabb csúcsai sem fognak kilátszani és a szabályszerűbb polgárt is — az új mértékesség szerint — egy hitler, nyolcvan-nyolcvanöt dollár füssal fogja ellepni az özönvíz árja.

Fő kell tehát készülnünk arra, hogy abban a bizonyos bárkában, a pusztuló világból mit mentünk át az új világba, mely a vizek leapadása után fog megint kiterjedélyesedni a Földön. Tulajdonképpen az új élet körülményeinek, formájának, felfogásának és élet-lehetőségének magjairól van szó — a bárka ez esetben a melegágy szerepét tölti be — és minden a gondosan és célszerűen kiválasztott magoktól függ, a magoktól, melyekből vagy virágba fog borulni, vagy dudvába fog fulladni az új világ. Ez a tudat nyomásztól feldőlősségteljes, hisz utódaink atkáról vagy áldásáról van szó.

Anélkül, hogy arrogálnám magamnak az új növekedést, az elhivatás tudatának szent meggyőződésével jelenthetem ki, hogy én ezt a kiválasztást már el is végzem és tervezetemet itt tisztelettel, a nyilvánosság elé is terejstem, azokról az eszméi, személyi, állati, növényi és dologi típusokról, melyeket hosszas, mély és objektív megfontolás után alkalmasnak találtam az újvilág és az új élet fundamentumává.

Mindent, amire vállaltam esett, alá is támasztom, hogy miért találtam alkalmasnak, viszont megindokolom némely látszólag célszerű és nélkülözhetetlen személy vagy tárgy kimaradását is.

És én csak arra kérem önöket, hogy tervezetemet tanulmányozzák át, vitassák meg otthon, társaságban, esetleg gyűléseken.

Csak egy ellen tiltakozom, hogy világkonferencia elé vigyék!

A könnyebb áttekinthetőség céljából, hadd-junk á-b-c sorrendben.

A. A.
Agyut vinnék. Először: mint a túlnépesedés leghathatósabb levezető eszközét (lásd: ágyutötelék) másodsor: mint egy örök munka-alkalom alapját azok részére akik az állatános óhaj ellen megvédik az ágyuk jellegét és számát (lásd: kiküldötték a leszerelési konferencián) vinnék, harmadszor azért, hogy elrettentő dőlőzövegként megírhassem még egyszer az állatit azt az édesen bornirt hinterlandi elköpéztést, hogy: „Ágyucsőre táborúiz világit.”

Adósságot szintén raktározni be, de csak kíváncsiságból, hogy lám, a kormány végre mikor tud valamiben megállapodni a konverziót illetően. Szabadon azonban már most figyelemztetünk az illető szakminiszteriumot, hogy a végrehajtási utasításra a tizenötödik vízőönt után már nem lesz módunkban várni.

Adó. Az ugy lesz kérem, hogy mikor a bárka már a negyvenedik napja uszik a vizen akkor, mikor már a halak sem bírják a vízben, akkor, mikor már ugy gondolkodunk, hogy na most már nyugodtak lehetünk, a negyvenedik nap alkonyán egy alakot látunk uszni a bárka felé, minden természeti és minden biológiai törvény ellenére s ez az uszó ur meg fogja kopogtatni a bárka oldalát.

— Mit akar? — szólunk kissé megépetten.

Akkor pedig hallatszan fog:
— Én vagyok kérem, az adóhivataltól és kérem átvenni ezt a fizetési meghagyást a kereseti adóról.

És ha kíváncsiak vagyunk a továbbiakra:

— Milyen kereseti adóról?

— A száraz föld-kereseti adóról.

És bárkánkat már várna a végrehajtó új Araráton.

Talán ugy, ha a Föld belezuhanna a Napba?
Talán...

Adóst? Hogyne. És egy hitelezőt is természetesen, hogy ki ne vesszenek az emberiség továbbfejlődése körüli műszavak.

Almát? Ááá! Hogy harapjon bele Helen és Elemér mindenért őt okolja?!

Allamcsinyt vinnék, a rakoncátlan gyerekek szülei vigasztalásául.
(Folytatása következik)

Gyorssegélyt kérték a marosmenti árvizkárosultak részére

A palotailvai kisvasut vonala is víz alatt áll

Marosvásárhely, július 14.

A megáradt Maros — mint ahogy a marosmegyei prefektúrának jelentik — a palotailvai fatelep kisvasuti vonalát is elöntötte.

Az áradás a vállalatnak hozzávetőleges

Az **Allami Osztálysorsjáték** felhívja a **II. sorsjáték 5-ik** osztályában résztvevő játékosok figyelmét arra, hogy az utolsó huzás 1933 március 16-án volt és így a nyeremények felvételére megadott 120 napos terminus **1933 július 15-én lejár.** A fel nem vett nyereményeket ezen idő lejártával töröljük. Felhívjuk a nyertes sorsjegyek tulajdonosait, hogy az illetékes tölélárusítóhelyeken haladéktalanul jelentkezzenek nyereményeik inkasszálása céljából, miután **1933 július 15-ike** után a fel nem vett nyereményeket véglegesen elveszítik.

becslés szerint, 250 ezer lej kárt okozott.

Itt említjük meg, hogy a marosmegyei prefektúra az árvizkárosultak részére 1 millió lej gyorssegélyt kért a belügyminiszteriumtól s ugyanakkor gyűjtőakciót kezdett.

Az öszszindiai kongresszus Gandhi ellen fordult

Megindul a harc az angol elnyomás ellen

London, július 14.

A Bombayból érkező jelentések szerint Poonában a legnagyobb csendben, szinte titokban megkezdte ülését az öszszindiai kongresszus.

A kongresszuson 17 szóuk azt követelt, hogy a hindu nemzeti ellentállást a mai formájában szüntessék meg, mert ugysem

hozta meg a várt eredményt.

A felszólalók közül többen éles támadásokat intéztek Gandhi ellen, aki maga is beismerte, hogy nemzeti mozgalma csődöt mondott.

A kongresszuson azok az elemek kerekednek felül, amelyek harcot követelnek az egyre fokozódó angol elnyomás ellen s India teljes függetlenségéért.

Aradról jelentik:

A válság frontján a helyzei változatlan

Egy öngyilkosság — Adófőnök ur, a hazafias — Vigyázat: egzisztenciákat gázol el a városi taxák tankja — És még egyszer az öngyilkosság

Arad, július 14.

Utóbbi években, a legmelegebb nyár idején is: megszűnt a holt szezon fogalma. Megszűnt a holt szezon és ezzel időszertülné lettek a fiúmei cápák, a nyári kacsák, meg az egyéb hasonló kánikulai csemegék. Az élet olyan vad viharzással tombol felettünk, hogy nem ismer megállást. Az emberiségnek már évek óta nincs nyári vakációja. Mialatt izgatottan figyelünk London felé, vagy a diplomácia teljes üzemmel dolgozó pokolköbeesett lecsüik, a frank, vagy a dollárárfolyamok iránt érdeklődünk, végig ver rajtunk a saját köznapi életünk korbácsa is.

Függetlenül a világeseményektől, minden napunknak megvan a maga — talán már fel sem ismert, csak sok izgalommal megérezett — hogy ugy mondjuk „házi” — szencziációja, mert mint felfakadt kelés mérges váladéka: ugy szivárogo minden holnapból a mi új, keserű szencziációnak.

Egy marosparti szórakozóhelyen, egy bridzspártit megszakitva: öngyilkosságot kísérelt meg egy aradi uriaszony, az aradi társaság egyik közismert, kedvelt, fiatal tagja. Társaságbeli nő, kereső nő, modern asszony. Talán felesleges elmondani tettének okát. Tettének oka — sajnos — nagyon is ismeretes.

A megfeneklett, törzsevágott s gyökértelen lateinerosztály egyik vergődő egyede keresett menekülést a semmire választ nem adó, ellenben minden kérdést és minden választ egyaránt elmosó folyóvíz vadforgású örvényei között. A válság, a mely itt él, nemcsak zsebünkben, de épp ugy agytekervényeink zegzugos atjain, az erek partjain: a válság, amely megfertőzte életünk, mint varázsvessző szabaddította fel az eddig részben talán nem is létezett, de minden esetre jólelőjított in-

dulatokat, belső válságokat: a meghasonlást. Házaság, család, flört, szerelmi élet: minden a kor válságának egyében futja a tehetetlenség körforgását: csak ugy, mint például az üzleti élet...

Az aradi uriaszony a bridzslapok melől futott a Marosnak, állítólag érthetetlen módon. A közelbenlevők pedig ki mentették — állítólag természetes módon.

Kimentették és visszaadták az életnek, amelytől, ugy látszik, már semmit sem várhatott...

Ebben az öngyilkossági kísérletben benne van tegnapunk, a mánk és a holnapunk is.

Benne van ebben a középpolgári tragédiába az aradi kereskedőtársadalom, az aradi iparoság erélyes tiltakozásának indoka: indító oka a kétségbeesett tiltakozásnak, amely az új városi taxák ellen irányul. Az új városi taxák terve: új, hihetetlenül súlyos megadóztatása — az üres zsebeknek. A tervek szerint súlyos városi illeték terhel meg ezentul minden életmegnyilvánulást — még a halált is. És az iparosok és a kereskedők ismét kísérelteznek: tiltakoznak, magyaráznak, törvényekre és észszerűségekre hivatkoznak, követelnek —

— ezalatt pedig az állami adó frontján új, gyilkos roham indult az adófizetők ellen: pereg a dob, az adóprés hihetetlen kiméletlenséggel szorul összebb és összebb, dul, pusztít az adószámum, a melyre mi sem jellemzőbb, mint az a kijelentés, amelyet Arad új, nemrég hivatalába lépett fiatal adóbehajtási főnöke tett s amely arról szól, hogy „az nem is hazafi, aki nem fizeti ki az adóját...”

De, azt nyilván hazafinak tartja Adó Főnök ur, aki kifacsarja a közönséget, mint egy citromot, aki kegyetlen tud lenni, mint egy gépalkatrész...

Viszont azt nem tudta megmondani Adó Főnök ur, — akire azért mégsem szabad haragudni: hiszen csak buzgó eszköze ő a Rendszernek, — nem, annyira már ő sem volt hazafi, hogy megmondta volna: honnan szedjék a hazafiak a pénzt, amelyet ki akarnak sajtolni belőlünk —, most már sub titulo honszeretet...

Az aradi uriaszony kicsorduló keserősége csak egyetlen csepp abból a mérges, halálosan mérges kompozícióból, a melyhez adva van millió tragédia, amelyek az élet mixeres edényében keverednek

— **Székrekenésnél**, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél ígyunk reggel éhgyomra egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József** víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

azzá, amik: valami egészen elferdült izlése készült keserű kokteillé. Ennek az italnak a képletében ott van a falusi gazda tragédiája, aki két gyermekét a Marosba fojtotta, talán maga sem tudta miért, az adóhullámok ellen küzködő polgárok keserű panaszai, a minden napjaink vad vergődései, a kiábrándulások és fájdalmas megismerések.

Mert, vajjon megnézték-e azok, akik kimentették az aradi uriaszonyt a Marosból, hogy hová viszik? Szárazföld volt-e tényleg, ahová mentették, vagy csak optikai csalódás kápráztatta a szemüket...?

(b. k.)

Máramaroszigeti zacharincsempészek Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, július 14.

A marosvásárhelyi állományon szorgalmasan teljesítő rendőr két izgatottan viselkedő nőre és egy férfire lett figyelmes, akiket igazolásra szólított fel, majd a rendőrségre kísért. A kihallgatás során kiderült, hogy az ismeretlenek Máramaroszigetről zacharint akartak csempészni, amelynek egy részét meg is találták náluk.

A rendőrség a letartóztatottak nevét egyelőre nem hozza nyilvánosságra.

VICHY-ETAT TERMÉKEI

VICHY-ETAT SÓ
VICHY-ETAT PASZTILLÁK
VICHY-ETAT TABLETTÁK

Az ásványvízből kivont természetes só alkalikus víz készítésére.

2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést.

Az emésztés elősegítésére szolgáló szikvíz otthoni elkészítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: PHILIPPE FINKELSTEIN, București, Strada Câmpineanu 20.

Még egy kísérlet

Voicu polgármester ismét Bukarestbe utazott, hogy még egy kísérletet tegyen Brassó 50 százalékos vasúti kedvezményének visszaszerzése érdekében.

A bukaresti nagy ringban még egyszer kiáll egy 60 ezer lakosú város nevében a város vezetője, hogy harcászáljon a színajai pinka reprezentánsával.

Kíváncsian várjuk a harc eredményét. Nehéz küzdelem, mert az ellenfél láthatatlan, de elvárjuk, hogy a polgármester késztyű nélkülül kézzel fog az asztalra ülni. Arra az asztalra, amelyre nem tudjuk, hogy az ellenfél milyen érveket helyezhetett. Hogyan tudta meggyőzni az illetékeseket arról, hogy Brassó nem klimatikus hely, Brassónak nincs szüksége az idegenforgalomra. Erre csak Szinajának van szüksége. A rutlett-asztal körül a legöndusabb levegő. A legegészségesebb turisztika az, amelynek útja a zsetonhegyre vezet.

Mi ehhez a Nagykőhavas és a többi kiáraduló hely?

Nem bánjuk, akármilyen kedvezményt kap Szinaja, de az ne menjen Brassó rovására.

Reméljük, hogy a polgármester eredménytel tér vissza. Ellen esetben már most meg kell kezdeni az akciót a nyomaték és erőlyes fellépésre.

Főleg a kereskedőkre vár ez a feladat és mindenki, aki szívén hordja ennek a városnak érdekeit.

Felfeltették az öngyújtogatás vádját

Ferencz János krizbai lakos állott ma a törvényszék Sanpetreanu tanácsa előtt a váddal, hogy felgyújtotta saját csütrét csak azért, hogy a biztosítási összeghez jusson. Ferencz János valóban biztosította egész házát az Agronomul biztosítónál. Az elmúlt év szeptemberében a csütr leégett. Közvetlenül a tüzvész után a hatóságoknál megjelent a károsult két régi ellensége, Illés Mihály és felesége, akik előadták, hogy saját szemükkel látták, amint Ferencz János felgyújtotta csütrét. A tegnapi tárgyaláson, amely közel négy óráig tartott, Krizbai egész lakossága felvonult. A tanúk igazolták, hogy a károsultat éjszaka álmából költötték fel. Az ember feleségével együtt egy szál ingben menekült ki az udvarra és nem pedig felöltözve, mint ahogy azt Illés Mihály és felesége állították. A tanúk kihallgatása után Fildan dr. védő a vádlottat felfeltetését kérte. A törvényszék Ferencz Jánost felfeltette a vád és annak következményei alól.

Kisajátítási pör a brassói tábla előtt

Rendkívül érdekes per került tárgyalásra a brassói tábla előtt. A per anyagát a földkisajátítás képezi, amelynek kereténél az anyai egyenlenséget és elégedetlenséget okozott mindenfelé. A pert egy évek óta húzódó konfliktus előzte meg. A vita Törösvár külső részén lakó földművesek és egy Ghika Anastase nevű földbirtokos között folyt. Ezek a földművesek még az agrárreform előtt hatalmas területeket vettek bérbe a földbirtokostól. Közben jött az agrárreform és a földek nagy részét odaadták a földműveseknek. A földbirtokos azonban nem hagyta magát, hanem a kolozsvári földreform bizottsághoz fordult, amely még évekkel ezelőtt határozatilag visszaadta a földet eredeti tulajdonosának. A földművesek a döntés miatt érthetően elkeseredtek és ezért a kolozsvári bizottság határozatát perrel támadták meg a brassói tábla elhatalasztotta az ügy érdemű tárgyalását és a bizonyítás kiegészítését rendelte el.

Turisztika

Az elmúlt vasárnapra tervezett és elmaradt kirándulást a rétyi nyiresbe vasárnap rendezte meg az „Enclán” turistaegyesület. Részvételi díj tagoknak 50, vendégeknek, — kiket szívesen látnak, — 60 lej, oda és vissza. Jelentkezni péntek estig Hild János fodrászüzletében lehet, Fekete-utca 20. Vezető Leiber Dénes.

A Brassói Magyar Színházban péntek este a Toroczkói menyasszonyt játszóak.

A városi nagytanács ülése

Egész sereg aktuális kérdéssről tárgyalt a város parlamentje

Brassó, július 14.

A városi nagytanács eredeti programjának megfelelően, tegnap délután négy órakor tartotta ülését a főtéren levő tanácsház nagyszobájában. A tanács elnöke, Voicu Cornél dr. polgármester elnökölte a tanács tagjai közül 28-an voltak jelen, tízen hiányoztak.

Miután tudomásul vették, hogy a törvény által előírt taglétszám megvan, ünnepélyesen felkérték Mőckel Konrád dr. új tanácsagot, majd áttértek a napirend tárgyalására.

Voicu dr. primár bejelenti a tanácsnak, hogy a központi álejtési hivatal jóváhagyta Wildmann brassói mérnök 12 millió 993 ezer 568 lejes ajánlatát a nagyvágóhid felépítésére. A tanács egyhangulag tudomásul vette a döntést és megbizta az állandó választmányt

a további szükséges intézkedések megtételére.

A tárgysorozat második pontja a városi pénztár június havi működésének ellenőrzése volt. A polgármester bejelenti, hogy az ellenőrző bizottság mindent a legnagyobb rendben talált, amit a tanács minden további nélkül tudomásul vesz és megadja a felmentvényt.

A HELYI PÉNZÜGYEK ÁTSZER-VEZÉSÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY ALKALMAZÁSA BRASSÓBAN

Amint megittuk, a városi nagytanács ülésének legfontosabb programját az összes városi szabályzatok módosítása képezte, tekintve, hogy a helyi pénzügyek reformjáról szóló törvény ezt kötelezővé teszi.

Ennek megfelelően a tanács egyhangulag elfogadja azokat a módosításokat, amelyeket

az étertermek, közfogyasztási helyek és szállodák szabályzatában eszközölt az állandó választmány. Ezek a módosítások semmit sem változtattak az eddigi szabályzat lényegén. A Brassó város területére behozott és onnan ki-vitt áruk megadóztatásáról szóló szabályzat módosításánál Szegő Árpád tanácsos közbevető szövegkorrigáló indítványt tesz, mit a tanács szintén magáévá tesz.

Ezután az új intézkedéseknek megfelelően kiegészítik a brassói közterek és vásárhelyek használatáról szóló szabályzatot, kényért, liszt és többi közszükségleti cikkek árszabályozó, egészségügyi, valamint mérleg ellenőrzési szabályzatát, a városi taksák megállapításáról és kivételéről szóló szabályzatot, a parkokból és erékből kivont anyagok utáni illetékeket megállapító szabályzatot, amelyeknek előadója Brediceanu Tiberiu dr. volt.

Fölösleggel zárult a város múltévi költségvetése

Miután az összes szabályzatokat módosították, illetve a már előre elkészített módosításokat elfogadták, Brediceanu dr. felolvassa az elmúlt évi városi pénzügyi helyzetről szóló jelentést. Ebből a zárszámadásból kitűnik, hogy a város vezetősége az egyre fokozódó gazdasági válság miatt a költségeket is folytonosan apasztotta. Ennek tulajdonítható, — mondja a jelentés, — hogy az 1932—1933. évre szóló költségvetés nemcsak, hogy deficitel nem zárult, hanem az még fölösleggel is mutat.

A parlament által április 1-ig meghosszabbított költségvetési év szaporított ugyan a kiadásokat, amelyet a rövid idő miatt nem lehetett fedezni, de a kiadásokra meg van a bármikor beinkasszálható kintlevőség.

Április 31-én, amikor a költségvetési évet lezárták, 34 millió 599 ezer 453 lej folyó-kintlevősége volt a városnak. A kintlevőség illetményekből és taksákból esedékes. Ezzel szemben a városnak 18 millió 684 ezer 781 lej kifizetetlen adóssága maradt a költségvetés terhére. A számok egybevetéséből kitűnik, hogy

a költségvetés több mint tizenötmillió lej fölösleggel mutat, vagyis ennnyivel kevesebbet költöttek el, mint amennyit a tényleges bevételek megengedtek volna.

Az is igaz viszont, hogy abban a pillanatban, amikor a költségvetési évet lezárták, a városi kasszában pontosan 647 lej maradt.

A költségvetési helyzet tudomásulvétele után a tanács megadja a felmentvényt az állandó választmányának, majd a polgármester előterjesztésére közel ötmillió lej különböző rendkívüli segélyekről szóló kiutalásokat megemmisítették, azzal az indoklással, hogy ezeket a rendkívüli hiteket nem a költségvetésből, hanem a póstatakarékpénztártól felvett kölcsönből fogják fedezni.

Különböző adminisztrációs kérdések elintézése után a polgármestert felhatalmazták, hogy az evangélikus egyházközséggel három évre meghosszabbítsa a kapuutcai polgármesteri hivatal bérletére vonatkozó szerződést. Az új megállapodás szerint a városi tanács a központban levő kettős épülettömbért évi 360 ezer lej bért fog fizetni az egyháznak.

MEGALLAPÍTOTTAK AZ ÚJ KUTYAILLETÉKEKET

A pénzügyi rendelkezéseknek megfelelően megalakítják az adófelelbezési bizottságot, amelybe tükos szavazás után rendes tagokként Baboi Nicolae és Ziske Viktor dr. tanácsagokat, rendkívüli tagokként pedig Debreczy Béla dr. és Dánér Lajos tanácsagokat választják meg.

Ezután az 1896-ban megalkotott városi vágóhidzszabályzat kibővítésével jóváhagyták az új vágóhidzszabályzatot.

A módosítás indokolásában a város vezetősége hangsúlyozza, hogy a vágatási illetményeket nem szállíthatja le. Tehát azok változatlanul érvényben maradnak.

Különös fontossággal bír a kutyailletékek szabályzatának módosítása. A városi tanács ugyanis a módosításban kimondja, hogy a jövőben meg akarják szüntetni a törvénytelen kutyatartást, amely veszélyt és egyéb veszélyt jelent a város lakosságára nézve. Ezért az új kutyailletékrendszert a következőkben állapítják meg:

Az első kerületben, tehát a belvárosban, minden házban csak egy házőrző kutya után adnak adómentességet. A házőrző kutyának nevezik azt az ebet, amelyet láncra kötnek és amelynek állandó olja van a ház területén, tekintet nélkül arra, hogy földszintes, vagy emeletes házról van szó. A többi kutyák luxuskutyának számítanak.

Két házőrző kutyát tarthatnak adómentesen azok a belvárosi házak, amelyeknek kertjei közvetlenül az erdő alatt fekszenek. A város második és harmadik kerületeiben maximum két házőrző kutyát engedélyez adómentesen az új szabályzat.

A többi ebek luxusszámba mennek és azokra az illeték a következő:

Egy luxuskutya évi illetéke 150 lej, a másodiké 200 lej, a harmadiké 300 lej, a negyediké 400 lej s ha palakinek négynél is több van, minden további után évi 500 lej illetéket köteles fizetni. A vadászlovak évi illetéke 50 lej

VÁROSRENDSZETI PANASZOK, AMELYEKET ORVOSOLNI KELL

Miután a tárgysorozat összes pontjait letárgyalták, a különböző felszólalásokra került a sor.

Elsőnek Musotter Amália tanácsosnő szólal fel és követeli, hogy egészségi szempontból kötelezzék a kofákat és gyümölcsösöket, hogy kosaraikat fedjék le, hogy a legyek ne tanyázhassanak a portékán. A polgármester kijelenti, hogy erre vonatkozólag már meg is történtek a szükséges intézkedések. Ugyancsak Musotter Amália követeli, hogy

különösen a belvárosi utcák öntözésére fordítsanak nagyobb gondot, mert azok megdöbbséges állapotban vannak.

A felszólalásra Voicu dr. kijelenti, hogy in-

Hatvan munkás várja az erdőben, hogy mi lesz velük

A petrozsényi munkáscsoport kálváriája

Brassó, július 14.

Pár nappal ezelőtt már beszámoltunk a hatvan petrozsényi bányász kálváriájáról, akiket a hatósági munkaközvetítő szép ígéretekkel elkövetített Sepsibükszádra. A helyszínen aztán kiderült, hogy munka nincs számukra, illetve a munkaközvetítő ígérétei csak beváltatlan ígéretek maradtak. Bükszádon is van éppen elég munkavállaló ember. — Legfeljebb arra lettünk volna jók — ez volt a munkások benyomása —, hogy mi, mint idegenből jötték, „szerényebbek” legyünk a munkavállalási feltételekben. De vég-eredményben erre sem került sok, el kellett jönnünk, mert a hatósági munkaközvetítő tévedett s nekünk ott nem volt mit keresni.

A hatvan petrozsényi munkás, mint jeleztük, Brassóba indult és jelenleg a Fellegvárosban, a munkügyi felügyelőség mögötti — erdőcskében tanyáznak. A haza-utazást illetőleg már felajánlottak nekik 50 százalékos kedvezményes jegyet, de azt se tudják megfizetni — nem is szólva arról, hogy nem saját hibájukból indultak erre az utra. Gyalog pedig csak nehéz megtenni az utat Petrozsényig.

E percben itt áll a hatvan ember, járja a sokféle hivatalt, amely állítólag a dolgozó nép megsegítésére hivatott és eddig még azt sem tudták elvinni, hogy hazaszállítsák őket — hogy pedig munkát kapjanak, még hozzá emberséges bérek és feltételek mellett, arról szó sincsen.

A petrozsényiek beszéltek arról is, ami

már több oldalról is hallatszott: hogyan érvényesülnek politikai és nemzetiségi szempontok a kisebbségek, főleg a magyarság hátrányára az állami munkánál, de különösen a vasutnál. Nem tudunk beletekinteni esetleges bizalmas rendletekbe és utasításokba, nem tudjuk ellenőrizni, hogy az alagutépítő vagy pályamunkás információja mennyiben hiteles, de ők állítják, hogy a vasutnál csak bizonyos nagyon kis számban alkal-mazznak magyart. Ezt az „irányzatot” a munkások itt is, ott is saját bőrükön, saját keserű tapasztalatukon érzik. Különben, aki visszaemlékszik a magyar vasutasok elleni hosszú és még ma is folyó hadjáratra, az természetesen fogja találni, hogy hasonló elv érvényesül az időszerű munkálatoknál is...

Igy aztán a magyar munkás még nehezebben talál munkát és kenyeret, mint szerencsésebb nevű polgártársai, holott valamennyiüknek joga lenne a megélhetéshez.

A petrozsényi munkáscsoport pedig a kiserdőben várja, hogy mi történik vele.

Véglegesen szeptemberre halasztották a brassói Magyar Napot

A brassói egyházak vezetői csütörtökön délután ülést tartottak és azon együttesen elhatározták, hogy a sorozatosan elhalasztott Magyar Napot csak szeptemberben fogják megtartani.

A nagyszalontai református pap tragikus halála

Nagyszalonta, július 14.

Két héttel ezelőtt iktatták be hivatalába Szőke Sándort, Nagyszalonta fiatal református lelkészét. Szőke Sándor 28 éves korában tüdőbajban váratlanul meghalt.

Pórlujárt biztosító intézkedések

Nagyvárad, július 14.

Galló János pankotai kereskedő üzletét és házát éveken ezelőtt 4 és fél millió lejre biztosította a Lloydul Roman biztosító intézet. A Lloydul viszontbiztosítást kötött a Steaua Romanával és a Foncierával.

1927-ben a biztosított ingatlan kigyulladt és leégett. A csendőri nyomozás öngyújtótáskát állapított meg, mire a biztosítók bünvádi utra terelték az ügyet. Az aradi törvényszék elítélte, de a temesvári tábla rehabilitálta Gallót, aki ezután beperelte a biztosítót a teljes biztosítási összegre.

A törvényszék a 4 és fél milliót kívül megítélte a kamatokat és 600 ezer lej ügyvédi költséget is.

Az ügy öt év óta húzódik.

Revolveres botrány egy szatmári vendéglőben

Szatmár, július 14.

Szatmáron a Nemet-féle vendéglőben tegnap délután Donca György, a folyamatos munkásság egyik tisztviselője mulatott.

Mulatkozás közben hirtelen felugrott az asztaltól és hangos botrányt rendezett. A tisztviselő belekötött az egyik asztalnál ülő négy zsidó kereskedőbe és így kiáltott feljűk:

— Menjetez testvéreitekkel Gömböshöz!

Ezzel az inzultussal nem elégedett meg, hanem az egyik kereskedőt ütlegelni is kezdte, majd előrántotta revolverét és azt a társaságra fogta.

A dulakodás zajára megjelent a rendőr. Donca a rendőrt is revolverrel fogadta és le akarta lőni.

Végre további rendőri segítség érkezett és négy rendőr azután le tudta szerelni a garázda tisztviselőt és bezáratott a rendőrségre.

A rendőrprefektúrán Donca György elmondta, hogy szerelmi bánatában berugott és nem tudta mit cselekszik.

Csendháborítás és hatóság elleni erőszak címen megindult az eljárás ellene.

Ítélet a kovásznai pénzhamisítási ügyben

Brassó, július 14.

A brassói törvényszék első székfoglalásának büntetőtanácsa tegnap délelőtt hirdette ki az ítéletet a kovásznai pénzhamisítási ügyben. A per főszereplője Török Tivadar iflyefalvi tisztviselő, aki — mint ismeretes — a tárgyaláson azt hangoztatta, hogy nem hamsított pénzt, hanem a nála talált ezres bankókat egy Bogdán nevű embertől kapta, aki közben meghalt.

A törvényszék a vádlott védekezésének részben helytadott és Törököt

egyéni fogházbüntetésre ítélte.

Török az ítélet ellen felmentésért az ügyész pedig súlyosbításért felebezett. Ekkor dr. védő azt kéri a törvényszéktől, hogy az ítélet kihirdetésével egyidejűleg rendelje el Török szabadlábrahozását és a törvényszék azonban a kérést elutasította. A döntés ellen a védő a táblai vádtanácsához felebezett.

Ugyancsak ehhez a pénzhamisítási ügyhez kapcsolódtak Kovács Gyula, és Kovács Leonhard, valamint Kiss András brassói lakosok ügyét is. A tárgyaláson kiderült, hogy hármas közül mindössze csak Kovács György ismerte Törököt. Kovács Györgyöt szintén büntérősséggel mondatott ki büntetésnek a törvényszék és ezért három havi fogházbüntetésre ítélte. A másik két vádlottnak, akik sem Törököt, sem pedig az elhunyt Bogdánt sem ismerik, mindössze csak az volt a bűnük, hogy Kovács Györgynek apróbb tételekben nyolcezer lejt adtak az üzlethez. A törvényszék a két vádlottat pénzhamisítás kísérlete miatt két-két havi fogházra ítélte.

Ugy Kovács, mint a másik két vádlott felebezett az ítélet ellen.

Szombaton minisztertanács lesz, amelyen az ideai termés értékesítésének módozatait beszélük meg

Bukarest, július 14.

A miniszterelnökség szombaton délelőttre minisztertanácsot hívott össze. A kiadott jelentés szerint a minisztertanács nagyjelentőségű lesz, mert azon az ideai termés értékesítésével kapcsolatos teendőket és a már eddig kiadott intézkedéseket beszélük meg.

A lapok egyrésze úgy tudja, hogy a külügyminisztérium már ki is adta az ország külföldi követségeinek az utasításokat, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket államhelyeiken a román termények és elsősorban a buza sikeres elhelyezése érdekében.

Lehet, hogy ezzel a kérdéssel tartanak kapcsolatot azok a tanácskozások is, amiket Radulescu külügyi államtitkár csütörtökön délelőtt a lengyel, cseh és francia követekkel folytatott. Ezekről a tanácskozásokról nem adtak ki semmiféle jelentést, ez a tény azonban, hogy a követeket Radulescu fogadta, arra enged következtetni, hogy

a román termékek elhelyezése kérdésében kérték a Romániával barátságos viszonyban levő államok bukaresti követeinek támogatását.

kormány gazdasági jellegű tevékenységéhez tartoznak azok a tárgyalások is,

amiket jelenleg a román és lengyel kiküldötték folytatnak Konstancában. Ezek a tárgyalások áruszállítási tarifa megállapítására vonatkoznak. A cél az volna, hogy a jelenlegi áruszállítási tarifát mindkét állam szállítsa le olyan mértékben, hogy a lengyel áruk Romániában, a román áruk pedig Lengyelországban versenyképesek legyenek. Vonatkoznak a megegyezés, amely hírek szerint szeptember elején lép életbe, a tranzit áruforgalomra is annak az elvnek az alapján, hogy a szerződést kötő országok egymásnak a legnagyobb kedvezményeket biztosítják.

Nem mindenki hivatkozhatik a konverzióra

A visszatért betét

Nagyvárad, július 14.

Szűgyi Emma nagyvárad lakosnak 23 ezer lej betéte volt a nagyvárad le számláló Bankban, amelyet többször ki akart venni, de mindannyiszor elutasították. Végre is peresítette követelését, mire a bank szakértői megállapítást kért arra vonatkozólag, hogy kihelyezett pénzeinek 30 százaléka parasztnál van, tehát a betétes követelése konverzió alá esik.

A szakértőbizottság megállapította, hogy a bank kináltságának minimális része van parasztnál és így rá a konverziós törvény rendelkezése nem vonatkozik.

A bíróság ezután megítélte a betétes követelését, sőt 6 ezer lej költségben is elmarasztalta a bankot.

Most a többi betétes is perelni akarja jarandóságát.

Tudósítás, amit magunk sem értünk

Rendőri parancsra betiltották egy kolozsvári hetilap megjelenését

Kolozsvár, július 14.

Gerő Sándort, az egyik kolozsvári hetilap szerkesztőjét Clonja helyettes rendőrkésztor felhívatta irodájába és ráparancsolt, hogy

a lapját szüntesse be, mert különben eldoboztatja a megjelenő számokat.

Gerő indokolt, amire Clonja azzal válaszolt, hogy ő nem bír, hanem rendőr, tehát nem tartozik indoklással. Gerő tiltakozott a jogtalan rendőrségi terror ellen s táviratilag kért indoklást Vajda miniszterelnöktől arra való utalással, hogy köztudomás szerint Kolozsváron nincsen ostromállapot s így ha lapja ellen valami kifogás van, úgy csak a szabályos eljárásnak van helye, de nem az eldobásnak.

Felszervizoltuk nyersen ezt a tudósítást, amelyik bármennyire is tiszta, nem értjük.

Mi ez?

Nem ismerjük a Gerő Sándor lapját, nem tudjuk miért haragszik rá a helyettes rendőrkésztor, aki nem bír, mint ő maga mondja.

Mi ez? Mi van itt?

Egy kényszernyugdíjazott tisztviselő megnyerte a próbapert

Egész sereg tisztviselő indítja meg a pert a kincstár ellen

Bukarest, július 14.

Az elmúlt törvényhozási időszakban megszavazott úgynevezett „korhatártörvény” alapján sok olyan tisztviselőt helyeztek nyugdíjba, aki a régi nyugdíjtörvény értelmében még szolgálhatott volna és kedvezőbb minősítést érhetett volna el.

Alex Stefanescu volt minisztériumi főtisztviselő perrel támadta a belügyminisztériumot a törvény alapján való kényszernyugdíjazása miatt és

a pert a legfelsőbb fórumon is megnyerte.

A Semmitőszék elvi jelentőségű döntése nyomán most a fővárosban igen sok tisztviselő tett folyamatba hasonló pert a belügyminisztérium ellen.

LAPZARTAKOR JELENTIK:

MÁRIA ANYAKIRÁLYNŐ

ma délben háromnegyed 12 órakor megérkezett Budapestre. Végig autózta a várost, járt fenn a várban és a Halász-bástyánál, majd a román követségen ebédelt és délben félkettőkor továbbutazott Bécs felé.

BALBO MONTREAL IRÁNYABA

halad már. Délután 2 óra 20 perckor ismét startolt New Brunswick felé és valószínűleg még a mai nap folyamán eléri Montrealt.

PELICAN TANÁR

a cseh futballszövetség tagja felkérésére a magyar-román futballszövetség vitájában vizsgálatot tartott és megállapította, hogy összesen 20 román egyesület maradt a magyar egyesületeknek különböző előre megállapított díjakkal adós.

EGGERTH MÁRTHA

aki első magyar filmjét befejezte, két hónapi időtartamra leszerződött a budapesti Király Színházhoz.

AUSZTRIA RÁDIÓ-RENDELETET

adott ki, amely szerint a rádióleadások nyilvános vételét betiltja a kormány, a mennyiben a leadások az állam érdekeit sértik. Frank dr. müncheni belügyminiszter ma nyilatkozott és kijelentette, hogy a kiadási eljárás során csak azokkal az államokkal szemben tartja a viszonyosságot, amelyek vele szemben is megfelelően járnak el. Ausztria a politikai bűnösök kiadása körül nem jár el a viszonyosság szabályai szerint és ezért a jövőben személyesen ő akarja eldönteni, hogy egyáltalában és milyen bűnösöket ad ki Ausztriának.

MATUSKÁNÉ

temetése holnap délután lesz. A temetésre Csantavérről Bécsbe érkezett apja, Dér Ferenc. A kis árva leányt rengetegen örökre akarják fogadni úgy, hogy a kis leány sorsa már nem bizonytalan. Matuskáné ravatallát a koszoruk és csokrok százai borítják. Ismeretlenek küldik ezeket a virág-megemlékezőket.

A DUNABLOKK

mai ülésén még jobban kiéleződött a helyzet a dunamenti és a tengerentúli gabonatermelő államok között. A két szembenálló csoport ma közös ülésre ül össze. Ezen az ülésen a fogyasztók részéről Németország, Franciaország, Anglia és a skandináv államok is részt vesznek. MacDonald követitelti akar ezen az értekezleten és arra akarja a fogyasztó államokat rábírti, hogy még áldozatok árán is emeljék meg a buzaárakat, hogy a buza árát. Állítólag a megegyezés hetekig is elhúzódhat.

DALADIER

Rómába akar utazni. A Populair ma szenvedélyes hangú cikkben azt írja, hogy a demokrata Franciaország megütközik azon, hogy miniszterelnöke a fasizmusnak ilyen kitüntetést akar szolgálatni.

HITLER

ma a nemzetiszocialista párt bizalmi emberei előtt beszédet mondott, amelyben kihangsúlyozta, hogy a politikai hatalomnak egyetlen mozdulattal birtokába jutottak ugyan és így most a gazdasági hatalom átvétele következne. Itt azonban — mondotta Hitler — óvatosságnak kell lenni, mert az átvételnél nem szabad egyetlen gazdasági értéket sem veszélyeztetni. Általában az legyen az elv, hogy sehol egyetlen új ember ne kerüljön, amíg ki-próbált régi emberek állanak az ügyek élén. Az értékeket nem szabad sekély erővel felcserélni. Beszédének ez a része hihetetlen feltűnést és megütközést keltett, mert azt jelenti, hogy Hitler nem akarja az üzemekben a nemzetiszocialista ujoncokat elhelyezni. Ugyanígy nagy feltűnést keltett az a bejelentés is, hogy Berlin olyan konkordátumot kötött, amely még a német nemzetiszocialista államot sem ismeri el.

A bihardiószeget horogkereszt-per a bíróság előtt

Nagyvárad, július 14.

A nagyvárad törvényszék ma tárgyalta annak az öt bihardiószeget fiatalembernek ügyét, akik azért kerültek a vádlottak padjára, mert Piticiu Aurél tanítót felszólították, hogy vegye le gomblyukából a horogkeresztet.

A tárgyalás óriási érdeklődés mellett folyt le, az ítéletet pénteken reggel hirdeti ki a bíróság.

HOGYAN ÉLJEN A SZIVBAJOS EMBER?

Szivbaj, érelmeszesedés, vérnyomás. Írta: BOGDAN KÁROLY egy. m. tanár, ell. főtanácsos. Legjobb könyv a szívbetegségekről és annak gyógykezeléséről. Ár 78 lej.

Brassói Lapok Könyvoszlálya

HIREK

A protektor

1. Tíz esztendővel ezelőtt történt. Huszonöt éves érettségi találkozózn.

2. Az érettségi találkozón sokan összejöttünk. Amikor már mindent megbeszeltünk, multat és jövődöt, félrehívott az egyik barátom.

3. — Te ismered X. urat, Fölöttünk járt egy osztályban. Tudom, szoktál vele találkozni. Tégy egy szívesseget. Barátodnak nagy a befolyása, gazdag ember, hatalmas vállalat irányítója. sokat tehet. Ajánld tehát figyelmébe a fiamat, hogy vegyék föl a jogügyi osztályba.

4. A dolog sikerült. X. megígérte s a fiút csakugyan felvették.

5. Most a harmincöt éves találkozózn megint összejöttünk.

6. Barátom félrehívott és így szólt.

7. Te ismered X.-et. Szeretném, ha beszél-nél vele.

8. — De, kérlek, — válaszoltam — mit tehetek most a fiad érdekében? És mit tehet X.? Mert, ha jól tudom, a tőzsdén tönkrement, a vállalat megbukott és állásából elbocsátották.

9. — Ez igaz, — szólott barátom — de éppen erről van szó. A fiam hallotta, hogy egész sereg ügyben bűnvádi eljárás folyik ellene. Azt viszont tudod, hogy a mai időkben fontos, hogy a fiatal ügyvéd neve forgalomba jusson. Ezért gondoltam, hogy barátunk megtehetné a szívesseget s a fiamat választaná védőügyvédnek.

10. Kissé elgondolkozott barátom, majd így folytatta:

— Hiába, a mostani időkben mindig jó, ha valakinek akad egy jó protektora.

— MILYEN IDŐ LESZ? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbbi zivataros esők várhatók. A hőmérséklet alakulása bizonytalan.

— Szirmai László újságíró tragikus halálának ügye a temesvári tábla előtt. Temesvárról jelentik: Annakidején egész Erdélyben nagy feltűnést keltett az a megrendítő szerencsétlenség, amelynek Szirmai László jónévi temesvári újságíró esett áldozatul. A szerencsétlenség Juhl Mór dr. lakásán történt. A ház egy másik lakásában ciángázzal poloskát irtottak. A veszedelmes gáz átszivárgott Juhl dr. lakásába is, ahol az orvosi rendelő mellékhelyiségében a fiatal újságíró meghalt. Az ügyészség Viote Miksa mentőtársulati titkár és Juhl Mór orvos ellen emelt vádat gondatlanságból okozott emberölés címén. Viote ellen ezért, mert a ciángáz az ő lakásán történt. Az alsóbb bírói fórumok döntése után a tábla csütörtökön délelőtt foglalkozott az ügygel s miután egyik vádlott felelősségét sem lehetett minden kétséget kizáróan megállapítani, felmentő ítéletet hozott. Az ítélet jogerős.

— MATUSKA MEGSEM TUDJA, HOGY MEGHALT A FELESÉGE. Budapesti jelentik: A tegnapi jelentésekkel ellentétben a pesti vidéki törvényszék ügyészsége ma azt közli, hogy nem adták még tudtára Matuskának, hogy meghalt a felesége. Matuska — mondja az ügyészség, — olyan izgatott és ingerlékeny, hogy e pillanatban nem lehet vele felesége halálhírének közölni, mert ebben az esetben egyáltalában nem lehetne kihallgatását továbbfolytatni.

— A Kőrös halottjai. Nagyváradról jelentik: Turon János 18 éves mechanikus, az Andriská-cég alkalmazottja barátaival a Kőrös első gátjához ment fürdeni. A fiatalember lába görcsöt kapott a vízben és hirtelen elmerült. Turon édesanyja egész éjszaka egyedül kutatta fia holttestét, azonban csak másnap tudták megtalálni.

— KÜLÖNÖS GYERMEKHALÁL EGY MAROSMEGYEI KÖZSÉGBEN. Tudósítónk jelenti: A marosmegyei Mezőpagocsa községben halálos szerencsétlenség történt, amelynek Terla Livia 11 hónapos kislány esett áldozatul. A gyermeket egy teknőben fürösztgette nagyanyja, aki munka közben elszundikált. Amíg az öregasszony aludt, a csecsemő alámerült a teknőben és megfulladt.

— VOLT ERDÉLYI VASUTASOK ELŐLEPTETÉSE A MÁV-NÁL. Budapesti jelentik: Megirtuk már, hogy a magyar királyi államvasutaknál július 1-én nagyobb szabású előléptetés történt. Az előléptett tisztviselők között sokan vannak olyanok, akik az impériumváltozást megelőzőleg a különböző erdélyi városokban teljesítettek szolgálatot, így Ötvös Aladár, akit főfelügyelővé nevezték ki s a budapesti igazgatóságához helyezték. Parecz László, Spirczky Gyula és Kuglis Dezső felügyelők főfelügyelői címet és jellegzet kapnak. Felletár Emil dr. MÁV-titkár, Komlossy Ágoston és Bodrogi András MÁV főintézőket felügyelőkké nevezték ki. Bodó Jenő dr. és Ceasnek Aladár dr. MÁV titkároknak a felügyelői címet és jellegzet adományozták, míg Krafft Károly MÁV hivatalnokot ellenőrré nevezték ki. Itt említjük meg, hogy Dede Károly MÁV felügyelő, Vác állomásfőnöke, ki huzamosabb időn keresztül volt Aradon főnökhelyettes, nyugalmába vonult. Bucsuhánkettjén számos aradi és erdélyi ismerőse vett részt.

Egy gazdag angol megbetegszik és vérátömlesztésre van szüksége. Jelentkez egy skót és megkérdi az angolt, mit fizet? — 100 font — feleli az angol. — Rendben van — mondja a skót boldogan. Néhány hónap múlva újabb vérátömlesztés válik szükségessé, az angol elhivatja megint a skótot. — Fizetek magának a vérátömlesztésért 50 fontot — közli vele. A skót csökkent lelkesedéssel belemegy a dologba. További fél év múlva ismét magához rendeli a skótot az angol és szigorúan rászól: — Nézzé, az orvosok azt mondják, hogy megint vérátömlesztésre van szükségem. Fizetek magának 2 pennyt és egy pennnyel se többet. Akarja, vagy nem akarja? — Ezt nem értem, — mondja a skót — mikor először csinaltunk, kaptam 100 fontot, másodszor 50-et, és most két pennyt ajánl. Hát hogy lehet ez? — Ez úgy lehet, — feleli az angol nyugodtan, — hogy közben a maga vére teljesen átment az enyémbé.

Hatezer esküvő parancsszóra

Japan telepítés Mandzsuriában

Egy hajórakomány menyasszony az ismeretlen völegények részére

Charbin, július 14.

Néhány nap múltán hatezer fiatal mandzsui tisztviselő egyszerre megtartja az esküvőjét.

A japán kormány az ujonnan elfoglalt Mandzsukóba 6000 fiatal tisztviselőt nevezett ki azzal a feltétellel, hogy mindannyian egy fél éven belül megnősülnek. A kormány ugyanekkor kiválasztott hatezer fiatal leányt, akiknek külön menyasszony-iskolát állított fel, amelyben a menyasszonyjelölteket megtanították főzni és a gyermekevelés alapelveire. A leányokról, akik az iskolát sikerrel elvégezték, most fénykép-album készült, a

— Szilágysági hírek. Tudósítónk jelenti: Rác László 64 éves alsóábrányi lakos Davidovics Emánuel tasnál terménykereskedő istállójának padlásán felakasztotta magát. Amikor ráakadtak, már halott volt. — Kale János érmihályfalvai lakost 3 évvel ezelőtt szélütés érte, a melynek következtében azóta ágybanfekvő beteg. A nagybeteg ember elkeseredésében többször kísérelt meg öngyilkosságot, míg most hozzátartozói távollétében felakasztotta magát és meghalt. — Székely János zsidói gazdálkodó a Zilah-zsidói vonalon, a vonat egyik fülkéjében hirtelen rosszul lett s az utasok általános megdöbbenésére nemsokára kiszendvedt. A gazdálkodó beteg volt s állítólag most is a kórházból igyekezett hazafelé. — Talpos György mechanikus traktorral egy cséplőgépet vontatott Hidvégről sarmasági vasútállomáshoz. A lejtős úton a gép megszaladt. Talpos hirtelen fékezett, aminek következtében a traktor az utszéli árokba zuhant és felfordult. A mechanikust holtan húzták ki a megrongálódott gép alól.

ABLAK

— Kanadában rádió át érintkezik az orvos belegeivel. Londonból jelentik: Kanada egyes részein, ahol hatalmas őserdők és lakatlan területek vannak, így a közlekedés körülményes, az orvosok rádió útján érintkeznek a betegekkel. Ez úgy történik, hogy beteg jelenti a legközelebbi farmon lévő rövidhullámú adóállomásnál, mely érintkezésbe lép a kezelőorvossal, aki nemcsak a gyógykezeléshez szükséges tanácsokat adja meg a rádió útján, hanem azt is közli, hogy melyik számú receptet kell elkészíttetni és használni.

— Emelkedik a tea ára. Londonból jelentik: A londoni és amsterdami piacokon erősen emelkedett a tea ára. Az utolsó hónap alatt ezeken a vezető piacokon a tea ára, mintegy 15—20 százalékkal emelkedett. Az áremelkedést azzal hozzák összefüggésbe, hogy a termelők egymással a termelés szabályozása és az ültetett terület csökkentése kérdéseiben megállapodtak és így számolni lehet az al, hogy ez az áremelkedés tovább tart.

— AZ ELSŐ ERDÉLYI TURISTA KIALL

TAS. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Erdélyben még nem volt turista kiállítás eddig. Az ide lesz az Erdélyi Kárpát Egyesület támogatása mellett az első kiállítás, amely felöleli a turistaág minden ágazatát. A kiállítást az Erdélyi Gazdasági Egyetel augusztus 26-31. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő gazdasági és ipari kiállításával kapcsolatban rendezik, amelyen résztvételre az összes erdélyi turista egyesületeket felhívja a rendezőség és már az eddigi érdeklődésekből is megállapítható, hogy a turisták összetartása és lelkesítésére a biztosítja a kiállítás sikerét, mellyel egyidejűleg Sepsiszentgyörgyön turisták gyűlése is lesznek és kirándulásokat is rendeznek.

— Tizenhatszázmillió ember él közelebb Amerikában. M. Hopkins az Egyesült Államok közegélyező bizottságának elnöke, megállapította, hogy jelenleg négymillió család, azaz több mint tizenhatszázmillió személy élve az Egyesült Államokban köztámogatással de közülük legtöbben csak „gyallázatosan csekély összeget kapnak”. Számítása szerint a törvényhozás által támogatott közegélyezésre előirányzott 500 millió dollár október végéig el fog fogyni.

— ELVESZETT egy lorgnon egy fiatal kocsiban, vagy pedig a Kolostor, Kapas és Kut-utca mentén. Kérjük a becsületes megtalálók, hogy kellő jutalom ellenében a Borsói Lapokhoz adják le.

— „Néma bombavetőkké kísérletezik Anglia. Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium teljesen zajtalan bombavető repülőgéppel folytat sikeres kísérleteket. A gép Fairey-féle biplán, hatalmas Rolls-Royce motorokkal, melyek járása teljesen zajtalan, pusztán a légcsavarok hallatnak még halk zizegést, de remélik, hogy ezt is ki tudják majd kiiktatni s ezzel fogják megteremtteni a jövő hadviselés legborzalmasabb eszközeit, a „néma” bombavetőt, melynek készítését még a legfinomabb hangkutatási készülékkel sem lehet majd megállapítani melyek a sötétben teljesen észrevétlenül érhetnek célpontjuk fölé.

— Mikszáth-darab Bécsben. Gál Franciskával. Budapesti jelentik: A bécsi Theater in der Josephstadt a „Nosztalgia” című Mikszáth darabot „Nosztalgia” című első bemutatójának szánja. A női főszerep eljátszására vonatkozóan Gál Franciskával tárgyal a színház igazgatósága.

— PÁLYAZATOT HIRDET a székelykeresztúri unitárius főgimnázium igazgatósága az 1933—34. iskolai évre egy francianyelv-filozófiai tanszékre, magyar vagy magyarul tudó román, licenst tanárjelöltek részére. Oktató nyolc kérések az igazgatósághoz július 31-ig beadandók. Fizetést az egyházi főhatóság állapítja meg. Állás szeptember 1-én elfoglalható.

— Kanadában rádió át érintkezik az orvos belegeivel. Londonból jelentik: Kanada egyes részein, ahol hatalmas őserdők és lakatlan területek vannak, így a közlekedés körülményes, az orvosok rádió útján érintkeznek a betegekkel. Ez úgy történik, hogy beteg jelenti a legközelebbi farmon lévő rövidhullámú adóállomásnál, mely érintkezésbe lép a kezelőorvossal, aki nemcsak a gyógykezeléshez szükséges tanácsokat adja meg a rádió útján, hanem azt is közli, hogy melyik számú receptet kell elkészíttetni és használni.

— Emelkedik a tea ára. Londonból jelentik: A londoni és amsterdami piacokon erősen emelkedett a tea ára. Az utolsó hónap alatt ezeken a vezető piacokon a tea ára, mintegy 15—20 százalékkal emelkedett. Az áremelkedést azzal hozzák összefüggésbe, hogy a termelők egymással a termelés szabályozása és az ültetett terület csökkentése kérdéseiben megállapodtak és így számolni lehet az al, hogy ez az áremelkedés tovább tart.

Vigyázzon e dátumra: augusztus 1—szept. 15-ig. Nagy ünnepekként Bukarestben a „Parcul Carol”-ban 50%-os kedvezmény a román vasútvonalakon.

— AZ ELSŐ ERDÉLYI TURISTA KIALL

TAS. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Erdélyben még nem volt turista kiállítás eddig. Az ide lesz az Erdélyi Kárpát Egyesület támogatása mellett az első kiállítás, amely felöleli a turistaág minden ágazatát. A kiállítást az Erdélyi Gazdasági Egyetel augusztus 26-31. napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő gazdasági és ipari kiállításával kapcsolatban rendezik, amelyen résztvételre az összes erdélyi turista egyesületeket felhívja a rendezőség és már az eddigi érdeklődésekből is megállapítható, hogy a turisták összetartása és lelkesítésére a biztosítja a kiállítás sikerét, mellyel egyidejűleg Sepsiszentgyörgyön turisták gyűlése is lesznek és kirándulásokat is rendeznek.

— Tizenhatszázmillió ember él közelebb Amerikában. M. Hopkins az Egyesült Államok közegélyező bizottságának elnöke, megállapította, hogy jelenleg négymillió család, azaz több mint tizenhatszázmillió személy élve az Egyesült Államokban köztámogatással de közülük legtöbben csak „gyallázatosan csekély összeget kapnak”. Számítása szerint a törvényhozás által támogatott közegélyezésre előirányzott 500 millió dollár október végéig el fog fogyni.

— ELVESZETT egy lorgnon egy fiatal kocsiban, vagy pedig a Kolostor, Kapas és Kut-utca mentén. Kérjük a becsületes megtalálók, hogy kellő jutalom ellenében a Borsói Lapokhoz adják le.

KÖNNYEN NEVETHETI
OJSÁG
A legjobb vicclap az országban
CSAK 5 lej.

Angol képviselők Magyarországiért

London, július 14.

Az angol alsóház tagjaiból egy parlamenti csoport alakult, amelynek kimon-
dott célja Magyarország ügyeinek tanul-
mányozása és célkitűzéseinek támogatása.
A csoport magvát azok a konzervatív
képviselők alkotják, akik akciót kezdet-
től a békeszerződések víziójának a sür-
getése érdekében is. A csoport elnöke és
vezetője Sir Robert Gower.

A trianoni béke módosításáról szóló ja-
vaslatot, amit ugyancsak a konzervatív
képviselők terjesztettek be, eddig 78 kép-
viselő írta alá.

Nem Kun Bélát fogták el a cseh határon

Pozsony, július 14.

A ma reggeli sajtót az a hír járta be, hogy
az osztrák-cseh határon lévő Lundenburgban
a vonaton letartóztatták Kun Bélát, a magyar
tanácsköztársaság volt elnökét. Kun Béla ál-
tatólag Bécsben kémkedett és onnan mene-
kült.

Ma délután érkezett jelentéseink szerint a
letartóztatott és orosz utlevéllel utazó egyén
Braun Emil Gyula mérnök, magyar emigráns,
aki hamis utlevéllel akart Oroszországba
utazni.

Tekintettel arra, hogy hamis az utlevele,
örvénben tartják.

Angol szérum a rákbetegség ellen

London, július 14

Az angol rákkutatók egyesületének ez-
évi kongresszusán a yorki herceg, aki
a társaság elnöke, egy új rákbetegség
elleni szérum felfedezéséről számolt be.
Közölte, hogy az angol orvosok által fel-
fedezett szérummal állatokon, majd
embereken végeztek kísérleteket, ame-
lyek meglepően jó eredménnyel jártak.
Huszonöt gyógyíthatatlannak minősített
rákbeteg önként jelentkezett és a kísér-
letezők rendelkezésére bocsátotta ma-
gát. Vallamennyi önként szérumos kezelé-
s alá vették és néhány esetben máris fi-
gyelemreméltó javulást értek el.

Élelet előtt a marosvá- sárhelyi „népszámlálási pör”

Marosvásárhely, július 14

A marosvásárhelyi törvényszék csü-
törtökön folytatta az ottani lapszerkesz-
tők ismert „népszámlálási-perének” tár-
gyalását. Az ügyész fulmináns vádbeszé-
det tartott, amelyben az újságírók meg-
büntetését kérte, azon a címen, mert egy
ilyen hatalmas nemzeti művet, mint a
népszámlálás, diszkreditálni akartak.

Ezután Vancea dr. tartotta meg védő-
beszédét. — Az újságírók csak a köte-
lességüket teljesítették — mondotta —
amikor a népszámlálás során felmerült
atrocitásokat regisztrálták. Vancea dr.
ezután védenői felmentését kérte.

A bíróság pénteken este 7 órakor hir-
det ítéletet az ügyben.

Tengerparti nyaralás:

CONSTANCA — Hotel Palace — Fürdők naponta:
MAMAIA — MOVILA — EFORIA — TECHIRGIOL

utazási, ellátási, fürdőzési, kirándulási és minden
mellékköltségekkel, borraivalokkal együtt

15 nap 3680 lej,

10 nap 2950 lej.

Indulunk: július 20-án hajnalban 4.59 órakor a
brassói főállomásról. Jelentkezés: július 17-ig. — A
saját érdekében jelentkeznek azonnal az utazási osztá-
lyunknál, — A fenti árak Brassótól Brassóig értendő.

Uj munka kezdődik a maros- vásárhelyi magyarpártban

Bernády György beszéde a vezetőségi ülésen

Marosvásárhely, július 14.

A Magyar Párt marosvásárhelyi tago-
zatának intézőbizottsága Sebes Jenő el-
nökletével szerda délután ülést tartott,
amelyen első ízben Bernády György dr.
és a disszidens blokk vezetői is megjelene-
tek.

A gyűlést Sebes Jenő elnök nyitotta
meg, aki a létrejött békét méltatta, majd
maga és a társai nevében Bernády György
dr. szólalt fel, aki elmondotta, hogy a
Magyar Pártba igaz magyaros szeretettel,

minden utógondolat nélkül tértek vissza.
Marosvásárhelynek ezután különleges hi-
vatása lesz a romániai magyarság életé-
ben — mondotta — mert

itt lesz a közeljövőben megvalósuló
székely kulturautonómia központja.

Ezután Ferenczy Zsigmond dr. beszélt,
aki az egyik marosvásárhelyi magyar lap
pall foglalkozott, amely a magyarpárti
vezetőket állandó támadásban részesítet-
te. Emiatt a lap bojkottálását indítvá-
nyozta.

A gyűlés ezzel véget ért.

SPORT

„Lemondok a döntőbejutásról, ha Magyar- országgal és Ausztriával játszhatnék!”

— mondja érdekes nyilatkozatában Luchide főtitkár,
aki Románia álláspontját ismerteti a világbajnoki beosztásról

Haladékat kérünk a tulzsfolt program miatt

Bukarest, július 14.

A világbajnokság selejtező mérkőzése-
inek nagyfontosságú kérdésével már több
ízben foglalkoztunk. Kiemelve ebből azt
a csoportot, amelybe Románia is került.
Megemlítettük és megindokoltuk, miért
igazságtalan Románia szempontjából a
FIFA beosztása és most alkalmunk volt
erről a kérdéssel Luchide főtitkárral is
hosszabb beszélgetést folytatni, akinek
igen érdekes nyilatkozatát az alábbiak-
ban adjuk. Luchide kérdésünkre lefektet-
te Románia álláspontját a beosztással
kapcsolatban, amely minden szempontból
igen figyelemre méltó. Románia ugyanis
— amint megírtuk — Svájcjal és Jugo-
sláviával került egy csoportba, amelyből
ketten jutnak a döntőbe. A három ország,
a FIFA utasítása értelmében, maga hatá-
rozza el, hogy milyen rendszer szerint
döntse el egymás között a két első he-
lyet.

— Romániának — mondja Luchide —
igen nagy feladat jutott részül, amikor
ebbe a hármas csoportba került. Az erő-
elosztás olyan egyenlőnek látszik, hogy
teljesen bizonytalan a két első kérdés.
Éppen ezért, egyelőre nem is tudom mi-
lyen álláspontot fog a futballszövetség
elfoglalni, mert mi a legnagyobb igaz-
ságtalanságnak tartjuk a többi országgal
szemben ezt a beosztást. Én azt hittem,
mint ahogy mindig is erről volt szó, hogy
a selejtezőket párosítás alapján fogják
összeállítani és így Romániának egyetlen
ellenféllel kell majd mérkőznék.

— Románia ajánlott már valamilyen

rendszer Svájcnak és Jugoszláviának a
selejtező mérkőzésekre? — kérdeztük.

— Mi még nem foglalkoztunk hivata-
losan ezzel a kérdéssel, de annyit előre
mondhatok, hogy Románia csakis a két-
két mérkőzés elve alapján hajlandó eze-
ket lebonyolítani. Vagyis mindegyik or-
szág egyszer otthonában, egyszer pedig az
ellenfél területén játszék mindegyikkel.
Svájc ugyanazt ajánlta, hogy egy
kört játszunk oly formában, hogy ő
játszana Belgrádban Jugoszlávia ellen,
Jugoszlávia Bukarestben Románia ellen
és mi Svájcban Svájc ellen. Mi még nem
is nyilatkoztunk erről, de Jugoszlávia
máris ellenpozícióval lépett fel, azt
ajánlva, hogy

mindhárman egy körmérkőzés kereté-
ben folytassuk le a selejtezőket Bel-
grádban.

— Ez az ajánlat, persze Jugoszláviá-
nak, nagyon megfelelne és habár még
nem ismerem a svájciak választát, mégsem
lesz belőle semmi, mert mi nem fogad-
juk el.

— Mi történik, ha ezek alapján a há-
rom ország nem tudna békésen meg-
egyezni a selejtező rendszerrel illetőleg?

— Ebben az esetben — felelte Luchide
— Románia álláspontjának kell érvény-
sülni, amely — mint mondtam — a
páros mérkőzések mellett van. Ez ugyanis
a legigazságosabb rendszer, senkinek sincs
előnye a másikkal szemben, tehát ha nem
egyeznek meg, a FIFA is csak ezt írni
elő.

— Vagyis, ezek szerint — folytattuk —,
akár biztosra is vehetjük, hogy a három
ország selejtező rendszere a páros mér-
kőzés lesz.

— Igen, ilyen formában akár biztosra
is vehetjük, — felelte a főtitkár — állás-
pontunkat nem fogjuk megváltoztatni,
tehát kénytelenek lesznek hozzánk iga-
zodni.

— És nem lesz ez kissé sok a román
futballszövetségnek? — kérdeztük. — Hi-
szén ez négy újabb válogatott mérkőzést
jelent, melyeket a szabályok értelmében
április 30-ig kell lejátszani. A tavaszi
évad pedig Romániában kissé későn kez-
dődik ehez, viszont ősszel a magyar ama-
törválogatottal kell még játszani és itt
van a lengyelek elleni reváns is.

— Erre már gondoltam és ezt úgy sze-
retném áthidalni, hogy

a lengyeleknek lemondjuk a terbevert
ősi meccset. Ugyis annyi huza-vona
volt már közöttünk az időpont körül,
hogy a legjobb megoldás ez lesz.

A magyar amatőröknek szeptember
24-ikét ajánlottuk, de erre még nem
kaptunk választ. A meccset azonban a
döntőbírói végzés következtében amugyis
szeptember 30-ig le kell játszani. De még
így is olyan tulzsfolt lesz a program-
munk, hogy április 30-ig lehetetlennek
tartom a selejtezőkkel végezni. Eltekint-
ve attól, hogy megfelelő időpont sem áll

rendelkezésre, a válogatott csapatot nem
lehet egy ilyen egymásra halmozott tul-
erőltető próbának kitenni, amely nem va-
lami kis tétért, hanem mégis a világbaj-
nokságért megy.

— Éppen ezért a román futballszövet-
ség hivatalosan is be fogja jelenteni a
FIFA-nak, hogy az előirt időpontig, idő
hiányában nem áll módjában a selejtező
mérkőzéseket lejátszani. Haladékat fo-
gunk erre kérni május 15-ig, amelyet, ha
nem ad meg a FIFA, nem tudunk elin-
dulni a világbajnoksághoz.

— Visszatérve a beosztás román sérel-
meire, — folytatta Luchide — igazság
szerint nekünk Bulgáriával kellene ját-
szanunk az elődöntőben, de ehelyett Bul-
gáriát Ausztriával és Magyarországgal
osztották egy csoportba. Ha Bulgária emi-
att biztosan nem fog a döntőbe kerülni,
mégis jobban járt nálunk, mert kapott
két olyan attrakciót a két nagyevű el-
lenfeleiben, mely bőven kárpótolja min-
denért. (Ugyanezt irtuk mi is.) Mi hasz-
munk lesz nekünk abból, ha nagy harc
után esetleg sikerül a döntőbe kerülnünk,
közle már kétszer játszottunk Svájc el-
len és a döntőben esetleg majd valahol
Triesztben újból Svájjal fogunk össze-
kerülni. Tovább ugyanis nem igen hiszem,
hogy kerülhetünk.

— Ezzel szemben Bulgária Ausztria és
Magyarország ellen fog játszani, tehát
erkölcsileg és anyagilag is nagyjelentősé-
gű meccsekhez jutott.

Ha rajtam állana, — fejezi be érdekes
nyilatkozatát Luchide — én nagyon szí-
vesen cserélnék Bulgáriával, pedig Ro-
mánia esetleg a mostani csoportjából a
döntőbe is juthatna. Kijelentem, hogy ab-
ban a pillanatban, amikor a FIFA haj-
landó volna ezt a módosítást megtenni, én
a legnagyobb örömmel elfogadnám. Le-
mondok a döntőbe jutástól, ha Magyar-
ország és Ausztria ellen játszhatok. Ez
nekünk mindenképpen többet jelentene.

Ezzel kész is az interjú, melynek min-
den szavából kicsendül az a nagyfokú
elégedetlenség, mely a román futballkö-
rökben urrá lett a beosztás miatt. Luchi-
de mindenképpen azon van, hogy ezt a
FIFA tudomására is juttassa, amely ugy-
lástzik, nem igen törődött Romániával,
amikor a selejtezők sorsáról döntött. Meg-
látjuk mit tud most Luchide főtitkár, a
„sportdiplomata” elérni.

S. N.

Teniszverseny Sepsiszentgyörgyön

Sepsiszentgyörgy, július 14.

Teniszverseny ideje 1933. július 22—23. Ver-
senyszámok: 1. Férfi egyes. 2. Női egyes. 3.
Férfi páros. 4. Vegyes páros. 5. Női páros.
Feltételek: a) Versenyünkön részt vehet min-
den amatőr játékos. b) A versenyen a hiva-
talos román versenyszabályok érvényesek és
azon 1933-as Dunlop labdákkal játszunk. c)
Versenyidő: reggel 8 órától a sötétség beáll-
táig. d) A pontatlan versenyzők visszalépet-
teknek tekintetnek. e) Benevezéseket 1933. jú-
lius 21-én délig fogadjunk el dr. Gaál Alajos,
Gheorgheni-Ciuc címére. f) A győztesek ezüst
és bronz érmekkel díjaztatnak. g) Rendező
egyesület a benevezést indokolás nélkül visz-
sautasíthatja. h) Küzdelmek 2 nyert szettre
mennek. i) Benevezési díj az egyesekre sze-
mélyenként 60 lej, a páros számokra 50 lej.

SPORTHIREK

Pelle István világbajnok szerdán este Ma-
rosvásárhelyen mutatkozott be nagy siker-
rel. Az ottani Kalping katolikus legénycgy-
let látta vendégül a losangelesi világbajno-
kot. A város nevében dr. Eremia városi ta-
nácsos mondott üdvözlő beszédet. Majd Ga-
ross Béla plébános és Spitz Béla dr. a legény-
egylet nevében beszéltek.

Sepci, az Universitatea válogatott kapusa
elhagyja csapatát. További szereplésének he-
lye még bizonytalan.

Bulzan, Crisana játékos, egyik bukaresti
csapatban fog tovább szerepelni.

A csernovici Makaby vasárnap Lemberghen
revánsot játszik Czarny lengyel csapat ellen.
Az első mérkőzés eredménye 5:0 volt a len-
gyeiek javára.

Temesváron, az Elekrika sporttelepén, mo-
torkékpárpályát építettek. Az avatás a kö-
zeljövőben lesz.

TAC vasárnap Aradon az AMTE ellen ját-
szik.

A Romániában turázó bécsi Hakoah három
egyesülettel tárgyal a további mérkőzésekre,
köztiük a brassói Ivriával is.

A belföldi gyárak felemelték a pamutárak árait

A gyapot ára nyolcvan százalékot emelkedett és ezért a készáru emelkedése huszszázalékos

Brassó, július 14.

Roosevelt politikájának és a dollár árfolyamhullámzásának hatására Románia abban a három cikkben, amelyben Amerika, mint termelő, döntő faktort jelent, a búzában, gyapotban és rézben, feltétlenül megéri.

A dollár árfolyamzuhanásának első jeleként néhány nap óta

Románia valamennyi pamutárugyára felemelte árait, mert az áru nyersanyaga, a gyapot ára is emelkedett.

Az utolsó hat hét alatt a dollár árfolyamértéke legfeljebb 30 százalékot esett, ezzel szemben ugyanezen idő alatt

Amerikában a gyapotot nyolcvan százalékkal magasabban jegyezték.

A gyapot áremelkedése nem volt ugrászerű. Az ára ugyanabban a tempóban haladt felfelé, mint ahogyan a dollár esett. Mégis, mint minden valuta ingadozásnál, az áru értéke előbb-utóbb túlszárnyalja a pénzegység értékzuhanásának arányát és így állott elő az a hely-

zet, hogy míg a dollár árzuhanása legfeljebb harmincszázalékos, addig a gyapot, amely hat héttel ezelőtt hat centet jegyezt, ma már 10 és fél cent körül mozog.

Ezt a „többlet-áremelkedést” kizárólag amerikai kormány-intézkedésekkel magyarázzák, holott valójában még az adott emelkedő tendenciával, hogy az ideai amerikai gyapottermés nagyon silány és rossz.

A gyapot áremelkedése Románia iparában is jelentkezik. Ehhez az áremelkedéshez az új kontingentálási rendelet is hozzájárul, amely újabb költségekkel terheli a behozott gyapotmennyiségeket. Ilyen körülmények között természetes, hogy a hazai pamutárugyárak emelték árait.

A hazai gyárak áremelése mintegy huszszázalékos.

Tekintettel arra, hogy a külföldi gyapjúsavárakon is egyre élesebb hossz-tendencia mutatkozik, azzal is számolni kell, hogy a belföldi posztógyárak azokat a cikkeiket, amelyekhez külföldi anyagot is használnak, ugyancsak emelni fogják.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

(Sepsiszentgyörgy) Az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezendő mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállításnak egy külön csoportja lesz az élelmiszeripari kiállítás, amely eddig nem szerepelt külön csoport gyanánt az EGE nagyszabású kiállításain. Az augusztus 26—30 napjain Sepsiszentgyörgyön rendezendő kiállítás már külön csoportként szerepel a kiállítók kívánságára. E csoportban kiállíthatók lesznek az iparilag előállított nyers és fogyasztásra kész élelmiszerek: hús, liszt, cukor, gyümölcs, tej, zöldség stb. feldolgozó ipar termékei és melléktermékei. E csoport lesz egyik legvonzóbb része a kiállításnak, mert eddig is kitűnő hal, hús, gyümölcs stb. konzervek és készáruk lesznek itt nemcsak beszerezhetők, hanem kóstolhatók is. A kiállítás tudnivalóit díjtalanul küldi meg az EGE titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Strada A. Muresan—Attila u. 10) ahová a bejelentések is küldendők. — Az Erdélyi Gazdasági Egylet ezévi Sepsiszentgyörgyön rendezi meg augusztus 26—30 napjain nagyszabású mezőgazdasági és ipari kiállítását is, amely iránt a súlyos pénzügyi válság dacára is élénk érdeklődés nyilvánul meg. A kiállítás mintegy 50 teremben és ennek megfelelő szabad téren fog megtartatni. A kiállítás 12 csoportjából egyike a mezőgazdasági gépek, eszközök és anyagok kiállítása. E csoportban kiállíthatók: gazdasági gépek, eszközök, anyagok, vegyi és egyéb ipari cikkek. Tárgyai: gazdasági gépek, traktorok, szék, vetőgépek, boronák, kapáló és aratógépek, rosták, osztályozók, szelektorok, motorok, takarmány feldolgozó gépek, herefejtők, mérlegek, állattenyésztési, tejgazdasági, erdészeti, kertészeti gépek és eszközök, járművek, szállító eszközök, autók, kocsik, szekerek. Törvényvédelmi szerek, műtrágyák. Háztartási, lakberendezési, ruházatkodási stb. ipari cikkek és termékek. Új találmányok. A kiállítás prospektusát díjtalanul küldi meg az EGE titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Strada A. Muresan—Attila u. 10) ahová a bejelentések is küldendők.

(Athén) Most tették közzé a nemrégiben megkötött görög-országi kompenzációs egyezmény részleteit, amely szerint a kompenzációs üzleteket 1:1 arányban fogják lebonyolítani, ami alól csupán az

A város központjában jóforgalmu étterem eladó,

vagy üzletvezetésre is képes főzőnő társul keresetkötő. — Cim 12105 szám alatt a brassói kiadóhivatalban

ÜZLET-MEGNYITÁS

A n. é. közönség sz. tudomására hozom hogy mint a helybeli E. & A. Orendi cég hosszú éveken át volt munkatársa, f. évi július 15 én

WALTER ORENDI

cég alatt Brassóban Károly király-u. 6 sz. alatt (Kapu-u.) diszmuáru kereskedésemet MEGNYITOM. — Bőráru és utazási cikkek, acél- és keféru valamint a legfinomabb ajándéktárgyak nagy választékban, olcsó áron Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Teljes tisztelettel
WALTER ORENDI

tató és lelkesítő beszédet. Domsa Izidor az Ipartestület nevében románul beszélt, Sulyok Ferenc az Iparos Önképzőkör, Asztalos Kálmán dr. a Magyar Kaszinó, Kerekes Gyula dr. az Iparos Dalárda nevében köszöntötte a jubilánsokat. Csefo Sándor, a Református Tanítóképző igazgatója a Református Férfiszövetség, Fodoreal Paul a Banca Populara nevében beszéltek. Üdvözlő beszédet mondot-

tak még Hegedűs Zsigmond tanár, Elekes Viktor tanár, Turóczi László tanító, Farkas Mária tanár, Fekete György szerkesztő, Aczél István kereskedő, Ács Ferenc timár, Kocsis Béla szücs és Felvinczi Sándor csizmadiamester, a diszkozygylüst az Iparos Dalárda újabb énekcsapata zárta be. Este 140 teritkes közös csora volt, amelyen a nöegyletek vezetö tagjai is résztvettek.

Az 1933. évi könyvnap szenzációja!

Alábbiakban felsoroljuk azon könyveket, melyek a könyvnap alkalmából propagandá, szenzációs olcsó árban kaphatók:

Ady összes költeményei, egész kötetben	300	Mikszáth Kálmán, A Noszty fiu esete Tóth Marival, költve	90
Babits Mihály összes költeményei, egész vásonkötésben	120	Kemény Zsigmond, Zord idő, füzve	60
Gólya kalifa regény, egész vásonkötésben	57	Vándor Iván, Andrea arcát a nap felé fordítja	90
Petőfi Sándor összes költeményei, illusztrálva, egész vásonkötésben	120	Katona, Bánk bán	
Kuncz Aladár, A Fekete kolostor, egész vásonkötésben	90	Vörösmarty, Csongor és Tünde	
Földi Mihály, Névtelen katona, egész vásonkötésben	90	Madách, Az ember tragédiája, 280 oldal egyben füzve ára 42 lej.	
Zilahy Lajos, Halálos tavasz, egész vásonkötésben	57	Tamási Aron, Abel a rengetegben, egész vásonkötésben	110
		Kosztolányi Dezső, Esti Kornél új regénye, egész vásonkötésben	110

Brassói Lapok Könyvosztálya

BRASSO, KAPU-UTCA 56—58 (udvarban)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Megvételre keresünk használt SZÜRÖPRÉST (lehetőleg Dehne gyártmányt). Ajánlatok Herceg gyár, Cluj címre küldendők. 12085

BUTORDARABOK, SE-RENDEZÉSI TÁRGYAK, Brassó, Romántemplom-utca 2. eladó. 12107

BRASSÓ MELLETT földszálloda és étterem s egy tiz szobás bérvilla eladó. Vételár részben, vagy egészben Brassói Általános Takarékpénztár, vagy Áruforgalmi Bank betétkönyveivel fizethető. Felvilágosítást ad dr. Debreczy ügyvéd, Brassó, Str. Regele Carol 51. 12107

Eladó Máv. 20 lóerős Petrolin motor, malom, vagy csepőgéphajtásra alkalmas, esetleg elcserelem egy jókarban levő 6-os gőzkazánért. 4-es csepőlgarnitura eladó. Nika Mihály, Nagyborosnyó. 12103

Állást nyer

Keresek németül, románul, perfekt beszélő, diplomás övönöt. Ajánlatokat fiókiadóba. Targu-Mures. 12082

Megbízható, szorgalmas, 3 gimnáziumot végzett fiút, aki románul és magyarul jól tud, azonnal felveszek vegyeskereskedésembé. Kohn Dávid. Uzon, Háromszékmege. 12087

Gyakornokot keres nagyobb vállalat, iroda és üzlet részére. 4 középiskola, valamint a román, magyar és német nyelv tudása megkívánatik. Írásbeli ajánlatok „Gyakornok” jellegre a brassói kiadóba kéretnek.

Suche verlässliches deutsches Bürgermädchen zu meinen 5 und 7 jährigen Buben. Márton Béla, Toplița Románia. 12102

Házasság

Jó állásban levő fiatalember megismerkedne vagyonos úrnővel, vagy leánnyal. Levelet fényképpel „Házasság” jellegre a kiadóba. 12104

Vegyes

ALKALOM NEMETUL TANULNI. Előkelő szász tanítócsalád 1—2 kis ISKOLASFIUT a következő tanévre KOSZTBA felvessz. Lelkiismeretes ellátás és feladat-kihajtás. Ugyanott sikeres NEMET és FRANCIA NYELV TANITÁS. SCHUNN MIHALY, TANITÓ, Brassó, AR-VAHAZ-UTCA 23. 12106

Házikészítésű harisnyazoknik, kiránduló stucn tartós anyagból, jó kivitelű, nagyon olcsón kaphatók. Jelést, valamint harisnyaszedszedést is vállalok. Brassó, Str. Filipescu 59. (volt Hámsó-kobánya), földszint. 12103

A NŐI TESTKULTURA UTJAI. Dr. Madzsarné Jás Alice második átdolgozott kiadatulművészeti fejezetekkel kiadott kiadás, 119 szöveg közt 11 magyar- és 11 angol nyelvű képpel. Egyetlen nő sem nélkülözheti, aki súlyt helyez arra, hogy megőrizze fiatalos rugkonyságát, aki arányos, kellemes külsőre akar szert tenni. A kiadott könyv ára 170 lej. Utánvétellel 190 lej. Szállítja Brassói Lapok Könyvosztálya.

ATHELYEZTÜNK

női- és férfi készruha, valamint szabászatú osztályunkat a

KAPU-U. 51 sz. 2

KORONA SZÁLLODÁVAL SZEMBEN

Kérjük, lálogasson meg új helyiségünkben is. Modelljeink legutolsó divatúak, áraink alacsonyok, kiszolgálásunk és munkánk megbízható, szolid.

N.V. & O. WESTEMEYER

TELEFON: 7—10